

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน
อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญานิพนธ์
ของ
นฤมล อึ้งเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มีนาคม 2552

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน
อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญานิพนธ์
ของ
นฤมล อึ้งเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

มีนาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน
อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นฤมล อึ้งเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มีนาคม 2552

นฤมล อึ้งเจริญ. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ , รองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข และหาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 364 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน และแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9039 , 0.7798 , 0.7904 , 0.8889 , 0.8090 และ 0.9223 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.751 ซึ่งปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ได้ร้อยละ 56.40

2. ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านคุณภาพการสอน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข โดยที่ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เจตคติต่อการเรียน และคุณภาพการสอน มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.486 , 0.256 , 0.155 และ 0.087 ตามลำดับ

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOME FACTOR
AND LEARNING IN CLASS WITH HAPPINESS OF PRATHOMSUKSA VI STUDENTS
KRUNGTONBURI GROUP TO BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
NARUEMON UENGCHAROEN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educationnal Research and Statistics
at Srinakharinwirot University
March 2009

Naruemon Uengcharoen. (2009). **Study of The Relationship Between Some Factors and Learning in Class with Happiness of Prathomsuksa VI Students Krungtonburi Group, Bangkok.** Master Thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok : Graduate School,Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof.Chusri Wongrattana, Assoc Prof. Wunya Wisaraporn.

The purposes of this research were to study the relationships between some factors and learning in class with happiness and to study the beta weight of factors contributed to learning in class with happiness. The sample comprised 364 Prathomsuksa VI Students academic year of 2008 from the Krungtonburi Group in Bangkok which was selected by using two – stage random sampling. The instruments used in the research were question about in class with happiness, family relationships, teacher quality, achievement motivation, attitude towards learning, relationships between students and friends. The reliability of questionnaires were 0.9039 , 0.7798 , 0.7904 , 0.8889 , 0.8090 and 0.9223 respectively. The data were analysed by using multiple correlation and multiple regression.

The results of the research were as follows:

1. The multiple correlation coefficient between family relationships, teacher quality, achievement motivation, attitude towards learning, relationships between students and friends had related learning in class with happiness were 0.751 which statistically significant at .01 level. All factors explained variance of learning in class with happiness at 56.40 percentage.

2. Achievement motivation, attitude towards learning, relationships between students and friends, were positive contributed to learning in class with happiness statistically significant at .01 level. Teacher quality were positive contributed to learning in class with happiness statistically significant at .05 level. Family relationships did not contributed to learning in class with happiness. The beta weight of achievement motivation, relationships between students and friends, attitude towards learning and teacher quality of which contributed to the learning in class with happiness were equaled 0.486, 0.256, 0.155 and 0.087 respectively.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน
อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ของ

นฤมล อึ้งเจริญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิญญา วิชาลาภรณ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิญญา วิชาลาภรณ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เนื่องด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ วัณญา วิศาลาภรณ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช และอาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้กำลังใจและข้อเสนอแนะในการทำปริญญานิพนธ์ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวัดผลและการวิจัยทางการศึกษาที่ได้อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ซึ่งเป็นประโยชน์จนทำปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล และอาจารย์อรพรรณ ศิลวรรณ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความเที่ยงตรงในการวัดยิ่งขึ้น

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษา กลุ่มภรรษณบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณญาติพี่น้องทุกคน รวมทั้งเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่คอยให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ผู้ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้รับจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขออ้อมรำลึก และบูชาพระคุณแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้ให้ความรู้ และให้การอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัยตลอดมา

นฤมล อึ้งเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข.....	9
ความหมายของการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีความสุข.....	9
ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	10
ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว.....	16
ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว.....	16
ลักษณะของครอบครัวที่มีสัมพันธในครอบครัวที่ดี.....	17
องค์ประกอบที่ส่งผลต่อสัมพันธในครอบครัว.....	19
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพในการสอน.....	20
ความหมายคุณภาพในการสอน.....	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	21
ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	21
แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	22
ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	23
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียน.....	24
ความหมายเจตคติ.....	24
ลักษณะของเจตคติ.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เจตคติต่อการเรียน.....	27
การสร้างและพัฒนาเจตคติต่อการเรียน.....	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	29
ความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	29
การสร้างสัมพันธภาพ.....	30
การสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อน.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
วิธีดำเนินการการสร้างเครื่องมือ.....	41
การเก็บข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	68
สรุปผลผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	81
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือการวิจัย.....	83
ภาคผนวก ค เครื่องมือการวิจัย.....	86
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	97

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	38
2 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น.....	39
3 จำนวนห้องเรียน และจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	40
4 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนา จากการนำแบบสอบถาม มาทดลองใช้.....	45
5 ค่าสถิติพื้นฐานและการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรที่ความเชื่อมั่น 95 % ของปัจจัย แต่ละด้านและการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6.....	62
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อย่างง่ายระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข.....	63
7 ค่า Tolerance และ VIF เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรปัจจัย.....	64
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน อย่างมีความสุข.....	64
9 คำนำนักความสำคัญของตัวปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมี ความสุข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	65
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน อย่างมีความสุข.....	66
11 คำนำนักความสำคัญของตัวปัจจัย ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมี ความสุข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	67
12 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการเรียนรู้ในชั้นเรียน อย่างมีความสุข.....	84
13 ค่าอำนาจจำแนก (r)ของแบบสอบถามการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข.....	85

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
2. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้เนื้อหาวิชาเพิ่มมากขึ้น การเรียนการสอนในปัจจุบันไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางการคิด การสังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการเรียนส่วนใหญ่จึงออกมาในรูปการท่องจำ สิ่งที่มาทำให้ผู้เรียนต้องเรียนอย่างเคร่งเครียดและเหน็ดเหนื่อย หากความสนใจของผู้เรียนไม่ตรงกับสิ่งที่เรียนก็จะยิ่งเกิดการเบื่อหน่ายในการเรียน ทำให้เด็กไม่มีความสุขในการเรียน(สุมน อมรวิวัฒน์. 2540 : 3) และสิ่งสำคัญที่สุดที่เด็กไม่มีความสุขในการเรียนทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่งปัญหาเด็กระดับประถมศึกษาไม่มีความสุขในการเรียน นอกจากส่งผลกระทบต่อเด็กในปัจจุบันแล้วยังอาจส่งผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่อของเด็กในอนาคตอีกด้วย เนื่องจากการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ หมายความว่า จะอยากเรียนหรือไม่อยากเรียนก็ต้องเรียนทุกคน ส่วนการที่จะศึกษาในระดับต่อ ๆ ไปหรือไม่นั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เรียนเองเป็นสำคัญ ดังนั้นหากการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นไปอย่างทุกข์ยากและขาดความสุขเช่นนี้แล้ว เมื่อผ่านพ้นออกมาได้ก็คงไม่มีใครที่ต้องการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาต่อไปอีกและหากเป็นเช่นนั้นก็จะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาต่าง ๆ มีความรู้คู่คุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (สุวิทย์ และ อรทัย มูลคำ. 2544:4) พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เมื่อ 25 มิถุนายน 2532 ความว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นคืออย่างไร กล่าวโดยรวมย่อได้ก็คือการทำให้บุคคลมีปัจจัยหรืออุปกรณ์สำหรับชีวิตอย่างครบถ้วนเพียงพอ ทั้งในส่วนของวิชาความรู้ ส่วนความคิด วินิจฉัย ส่วนจิตใจและคุณธรรม ความประพฤติ ส่วนความขยันอดทน และความสามารถในอันที่จะนำความรู้ความคิดไปใช้ปฏิบัติงานด้วยตนเองให้ได้จริงๆ เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุขความเจริญมั่นคง และสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมและบ้านเมืองได้ ตามควรแก่ฐานะด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 1) แต่การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังสร้างความเครียดให้กับเด็กนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ประมวลความรู้สึกที่เด็ก ๆ ระดับประถมศึกษาระบายความทุกข์ผ่านทางหนังสือ เรียนอย่างนี้...มีความสุข บันทึกของ

นักเรียนประถมศึกษา มีใจความว่า “ วิธีการเรียนการสอนของครูช่างน่าเบื่อเหลือเกิน ให้ท่องบ่นอยู่ในแต่หนังสือ เนื้อหาในหนังสือมีแต่เรื่องเก่า ๆ หรือเรื่องที่อยู่ไกลตัวเหลือเกิน ต้องจินตนาการเอาเอง เวลาเรียนก็นั่งเฉย ๆ ฟังครูพูด ใครพูดใครชนจะถูกครูดุ ยิ่งตอนสอบยิ่งแล้วใหญ่ซึ่งทุกข์มาก เนื่องจากยังท่องจำเนื้อหาได้ไม่หมด เมื่อเรียนจบเรื่องหรือตอนท้ายชั่วโมง ครูจะให้กำบ้านเกือบทุกวิชา กว่าเรียนหมดไปวันหนึ่ง ๆ การบ้านเยอะมาก ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรียุค 2544 : 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกับองค์การยูนิเซฟและสถาบันศิลปวัฒนธรรมเพื่อการศึกษา (มาซา) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกเด็ก อันประกอบด้วยเด็กจาก 76 จังหวัดทั่วประเทศจำนวน 304 คน เมื่อวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2541 โดยเก็บข้อมูลจากป้ายนิทรรศการ 64 แผ่น กล้องเงาเรื่องครูที่ชอบ-ครูที่ไม่ชอบ 56 กล้อง และภาพผนังเรื่องวิชาที่ชอบ-ไม่ชอบ 28 ผนัง ที่เด็กๆ ร่วมกันจัดทำ ผลการสำรวจพบว่า เด็กเบื่อการเรียนและเรียนอย่างไม่มีความสุขสาเหตุมาจาก อันดับ 1 คือ ด้านรูปแบบการเรียน อันดับ 2 คือ สถานที่เรียน อันดับ 3 คือ สาเหตุอื่น ๆ เช่น ไม่ชอบวิชาที่เรียน อุปกรณ์การเรียนไม่ครบถ้วน อันดับ 4 คือ ครูผู้สอน อันดับ 5 คือ เพื่อน เช่น เพื่อนเกเร ชอบรังแก กลั่นแกล้ง และรบกวนการเรียน (มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. 2541 : 22) เมื่อนำประเด็นดังกล่าวมาพิจารณาแล้วจะพบว่ารูปแบบการเรียนจะเป็นอย่างนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูเป็นสำคัญ หากครูได้รับการพัฒนา หรือมีการพัฒนาตนเองในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ปัญหาเด็กไม่มีความสุขในการเรียนก็จะลดลงได้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(สพช.)ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข โดยได้ประยุกต์ใช้หลักการจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข กล่าวคือ สภาพของการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีอิสระ ยอมรับความแตกต่างของบุคคล มีวิธีการอย่างหลากหลายในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ(อนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 31 - 32) ซึ่งการที่นักเรียนจะเรียนรู้อย่างมีความสุขนั้นประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการดังนี้ องค์ประกอบแรก คือ การที่นักเรียนจะเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขนั้นเกิดจากแรงจูงใจภายในของนักเรียนเอง กล่าวคือ นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่รู้จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ องค์ประกอบต่อมาบทเรียนต้องเป็นเรื่องใกล้ตัวสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน สื่อการสอนควรมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และกระตุ้นความสนใจของนักเรียนอีกทั้งมีการประเมินผลที่หลากหลายและมุ่งเน้นในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล องค์ประกอบต่อมาบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนต้องแสดงออกถึงความเป็นมิตร มีความอบอุ่น เข้าใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจ และเกื้อกูลกัน

จากผลการวิจัยของกรมวิชาการศึกษาจากเด็กที่สนใจเรียนและไม่สนใจเรียนพบว่าเด็กมาโรงเรียนแล้วมีความสุขมีปัจจัย 3 ประการคือ รักโรงเรียน รักครู และรักเพื่อน ประการแรกรัก

โรงเรียนเพราะได้เรียนหนังสือและมีเพื่อนมาถึงโรงเรียนแล้วรู้สึกสบายใจเพราะมีเพื่อนเล่นมีความรู้ได้เรียนหนังสือ ประการที่สอง รักครู เพราะครูสอนดี ครูใจดี และมีความรู้ ประการที่สาม รักเพื่อน เพราะเป็นคนดี เป็นคนที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเป็นเพื่อนเล่นด้วยกัน เพื่อนที่อยากได้ คือ เพื่อนที่ดีที่ชอบช่วยเหลือ เป็นคนไม่เกรงและรังแกเพื่อน(วิชัย วงษ์ใหญ่. 2542 : 8) นอกจากนี้สิ่งที่ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนมากขึ้น คือการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนานประทับใจ เน้นกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติกิจกรรมอีกทั้งมีการบูรณาการและเชื่อมโยงเรื่องราวในห้องเรียนให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของชีวิต (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2544 : 25) นอกจากองค์ประกอบดังกล่าวยังมีองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่มีความสุข ซึ่งได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศให้ร่มรื่นและประเทืองอารมณ์นั้นต้องดำเนินงานทั้งใน 2 ลักษณะ คือ การจัดบรรยากาศทางกายภาพ เช่น อาคาร สถานที่ สื่อการเรียนการสอนและ การจัดบรรยากาศทางจิตใจ คือสร้างความเป็นมิตรระหว่างบุคคลทุกระดับ รวมทั้งผู้เรียน ความเอื้ออาทรในสุขทุกข์ของแต่ละคน ความเสียสละ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและส่วนงานของตนจนเกินไป รวมทั้งพฤติกรรมเล็กๆ น้อยๆ เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทาย ปราศรัย โอกาสในการเลือกเรียนวิชาตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โอกาสในการแสดงออก ซึ่งความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการสร้างสรรค์ของตนเอง โอกาสในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และโอกาสในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันตามความสามารถของตนเองที่ได้พัฒนามาจากการเรียนทำให้มีความสุข ความภูมิใจ และตระหนักในคุณค่าของการเรียนในชีวิตของตนมากขึ้น (กรมวิชาการ. 2543 : 20 – 21) หน้าที่สำคัญของครูคือจะต้องพิจารณาบทเรียนต่างๆ ที่มีทั้งในและนอกหลักสูตร พยายามให้บทเรียนแต่ละเนื้อหามีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการของครูที่จะให้เด็กเข้าใจ ช่วยกันค้นหา และสรุปหลักการนำไปใช้ เป็นหัวใจของการเรียนอย่างมีความสุข (จรรยาวัฒน์ ขวัญรัมย์.2542 : 7 - 8)

จากที่กล่าวมา ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมีหลายประการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบว่า ตัวแปรปัจจัยบางประการได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ประโยชน์ต่อครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3,693 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two - Stage Random Sampling) เป็นจำนวนทั้งสิ้น 364 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

- 1.1 สัมพันธภาพในครอบครัว
- 1.2 คุณภาพการสอน
- 1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.4 เจตคติต่อการเรียน
- 1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมี

ความสุข

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคคล ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความรู้สึกพึงพอใจ ประทับใจ ชอบใจ ภาคภูมิใจ ประสบความสำเร็จ

รักครู รักเพื่อน รักการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังหมายความว่ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึก ฟังพอใจ ประทับใจ ชอบใจ ภาคภูมิใจ และรักการเรียนรู้ ของผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้ต่างๆ ประกอบด้วย การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ การตอบคำถาม การตั้งคำถาม การแสดงความสามารถหน้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัดและการบ้าน การปฏิบัติภาระงานในชั่วโมงเรียน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การประเมินผลงานและความสามารถ การฟังคำอธิบายของครู การแสดงความคิดเห็น การมีโอกาเลือกทำกิจกรรมต่างๆ การได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ รวมถึงการมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 ด้านบุคคล หมายถึง ความรู้สึกฟังพอใจ ประทับใจ ชอบใจ ภาคภูมิใจ ของผู้เรียนที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และครู ประกอบด้วย ความช่วยเหลือเกื้อกูล การให้ความร่วมมือ การให้อภัย การแสดงความรักความเอาใจใส่ การให้และการแบ่งปัน การมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็น การได้รับการยอมรับจากเพื่อนและครู การได้รับคำชมเชยและให้กำลังใจ รวมถึงการมีความภาคภูมิใจในตนเอง รักเพื่อน รักครู

1.3 ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกฟังพอใจ ประทับใจ สบายใจ ภาคภูมิใจ มั่นใจในตนเอง ของผู้เรียนที่เกิดจากการได้อยู่ในบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย บรรยากาศทางกายภาพและบรรยากาศทางจิตวิทยา ได้แก่ ความสะอาด การจัดที่นั่ง ความเหมาะสมของแสง เสียง ป้ายนิเทศ สื่อการเรียนรู้ มุมส่งเสริมการเรียนรู้ มุมแสดงผลงานนักเรียน ความอบอุ่นและปลอดภัย

2. ปัจจัยบางประการ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้

2.1 สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว หรือการแสดงออกด้านพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์กัน ในด้านการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัว มีความรักใคร่ห่วงใยซึ่งกันและกัน การไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสามัคคีกันความผูกพันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในครอบครัว

2.2 คุณภาพการสอน หมายถึง การดำเนินการสอนในหน้าที่ของครูตลอดจนลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีการวางแผนและเตรียมการสอนเช่นการจัดเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ กลวิธีต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการประเมินผล เพื่อให้การเรียนของนักเรียนบรรลุตามจุดหมาย รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสมซึ่งวัดตามการรับรู้ของนักเรียนโดยใช้แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน

2.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยากลำบากหรือต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ พยายาม

ทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

2.4 เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อความสำคัญของการเรียน คุณค่าของการเรียน และประโยชน์ของการเรียน ซึ่งเป็นแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนของนักเรียน

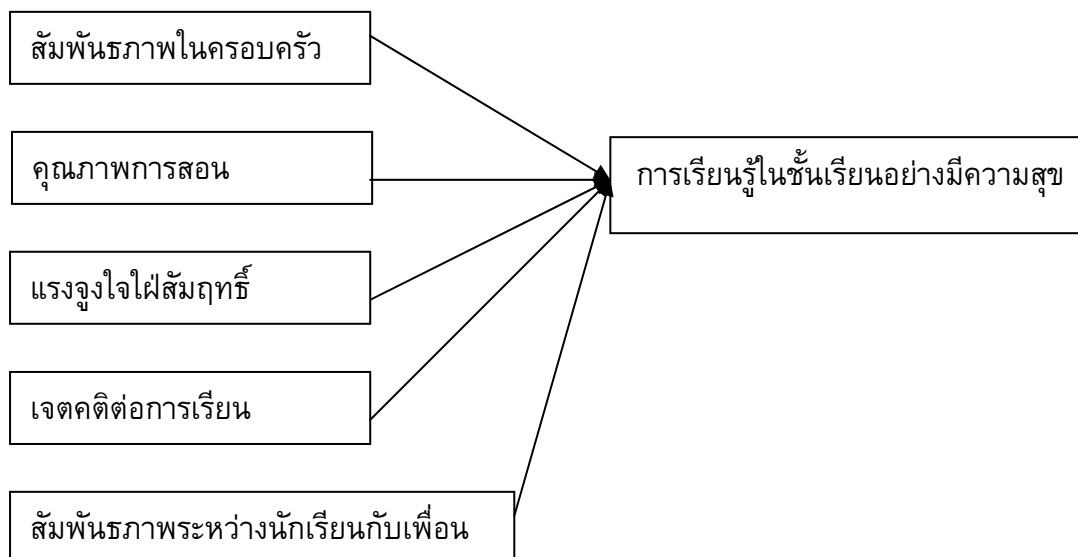
2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนกับเพื่อนปฏิบัติกันในห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพากันทั้งด้านการเรียน และเรื่องส่วนตัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความหวังใฝ่ฝันซึ่งกันและกัน และการร่วมมือกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนทั้งในด้านการเรียนและด้านอื่น ๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของกลุ่มตัวแปรปัจจัย ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข โดยผู้วิจัยคัดสรรมาจากกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งสันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544 : 24 - 30) กล่าวถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่ผู้ปกครองจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ซึ่งกิตติวดี บุญเชื้อ (2540 : 87) ได้บูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขมาเป็นแนวทางของกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความสุขในการเรียนได้ตั้งนี้บทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก วิธีการเรียนสนุกไม่น่าเบื่อ ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิด มีกิจกรรมหลากหลาย สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนเร้าใจให้เกิดการเรียนรู้ การประเมินผล มุ่งเน้นพัฒนาการของเด็ก สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542) ยังได้เสนอว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพได้นั้นย่อมเกิดขึ้นจากคุณภาพการสอนของครู เพราะพรณ ภูเปลี่ยน (2542 : 325-326) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นการทำสิ่งต่างๆที่ต้องการเอาชนะอุปสรรค มีความทะเยอทะยาน มีความพยายาม มีกำลังใจที่จะเอาชนะความเบื่อหน่าย และความเหนื่อย พระธรรมปิฎก (2541 : 23) กล่าวว่า สิ่งที่จะทำให้เด็กมีความสุขในการศึกษาก็คือเจตคติต่อการเรียน วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 37-38) กล่าวถึง เด็กมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. มีน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานเพื่อประกอบการศึกษา โดยนำเสนอลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข
  - 1.1 ความหมายของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข
  - 1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข
  - 1.3 ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว
  - 2.1 ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว
  - 2.2 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อสัมพันธในครอบครัว
  - 2.3 ลักษณะของครอบครัวที่มีสัมพันธในครอบครัวที่ดี
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอน
  - 3.1 ความหมายคุณภาพการสอน
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  - 4.1 ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  - 4.2 แนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  - 4.3 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียน
  - 5.1 ความหมายเจตคติ
  - 5.2 ลักษณะของเจตคติ
  - 5.3 เจตคติต่อการเรียน
  - 5.4 การสร้างและพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียน
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
  - 6.1 ความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
  - 6.2 การสร้างสัมพันธภาพ
  - 6.3 การสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีความสุข

1.1 ความหมายของการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีความสุข พบว่า นักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายโดยใช้คำที่แตกต่างกัน คือ บางท่านใช้คำว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุข บางท่านใช้คำว่าความสุขในการเรียนรู้แต่การให้ความหมายดังกล่าวนั้นล้วนมีความหมายที่คล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

วรรณิ โสมประยูร (2540 : 7) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่น่าอภิรมย์หรือรื่นรมย์มากกว่าการเรียนรู้ที่เป็นภาระที่ขื่นขมหรือไม่น่าพอใจ หรือการที่เด็กชอบในสิ่งที่เขาเรียนรู้

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 31) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ผู้เรียนมีอิสระได้รับการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 9) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นการเรียนรู้ที่สมดุลในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสุขในกิจกรรม ผู้เรียนได้รับสนองจากการใฝ่รู้ การกระทำ การสร้างสรรค์ของตนเอง ได้ใช้ความสามารถในการคิด ได้เรียนได้ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ

จรรยาวัธน์ ขวัญรัมย์ (2545 : 6) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้ โดยที่ตัวนักเรียนเองมีความสุขในการรับรู้นั้น ซึ่งวิธีการเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นหน้าที่สำคัญของครูที่จะต้องพิจารณาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กเข้าใจ ช่วยค้นหาและสรุปหลักการนำไปใช้วิธีการดังกล่าวคือ หัวใจของการสอน

จรัส นองมาก (2547 : 78) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ การเรียนที่ผู้เรียนมีความพอใจ ถ้าผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ก็จะเป็นโอกาสที่เขาจะได้รับการเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้มากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ได้แก่ ความรู้สึกพึงพอใจ ประทับใจ ชอบใจ ภาคภูมิใจ ประสบความสำเร็จ รักครู รักเพื่อน รักการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังหมายความว่ารวมถึงการมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

1 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึก พึงพอใจ ประทับใจ ชอบใจ ภาคภูมิใจ และรักการเรียนรู้ ของผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้ต่างๆ ประกอบด้วย การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ การตอบคำถาม การตั้งคำถาม การแสดงความสามารถหน้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัดและการบ้าน การปฏิบัติภาระงานในชั่วโมงเรียน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การประเมินผลงานและความสามารถ การฟังคำอธิบายของครู การแสดงความคิดเห็น การมีโอกาเลือกทำกิจกรรมต่างๆ การได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ รวมถึงการมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ด้านบุคคล หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ ประทับใจ ชอบใจ ภาคภูมิใจ ของผู้เรียนที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และครู ประกอบด้วย ความช่วยเหลือเกื้อกูล การให้ความร่วมมือ การให้อภัย การแสดงความรักความเอาใจใส่ การให้และการแบ่งปัน การมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็น การได้รับการยอมรับจากเพื่อนและครู การได้รับคำชมเชยและให้กำลังใจ รวมถึงการมีความภาคภูมิใจในตนเอง รักเพื่อน รักครู

3. ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ ประทับใจ สบายใจ ภาคภูมิใจ มั่นใจในตนเอง ของผู้เรียนที่เกิดจากการได้อยู่ในบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย บรรยากาศทางกายภาพและบรรยากาศทางจิตวิทยา ได้แก่ ความสะอาด การจัดที่นั่ง ความเหมาะสมของแสง เสียง ป้ายนิเทศ สื่อการเรียนรู้ มุมส่งเสริมการเรียนรู้ มุมแสดงผลงานนักเรียน ความอบอุ่นและปลอดภัย การมีโอกาเลือกทำกิจกรรมต่างๆ การได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่มีความสุขในการเรียนรู้พบว่า มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขที่เสนอโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีสาระสำคัญเพื่อจะให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่มีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2545 : 33-35) ได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กไทยดำเนินไปอย่างมีความสุขด้วยแนวคิด 6 ประการ ดังนี้

1. เด็กแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจและสมอง เด็กเหล่านี้ควรมีสิทธิ์ที่จะเป็นตัวของเขาเองที่ไม่เหมือนใคร มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิด มีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ มีความรู้สึก รัก โกรธ เสียใจ หรือดีใจเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ตัวโต ๆ มีความสามารถเฉพาะตัว มีจุดเด่น จุดด้อย ที่แตกต่างไปจากคนอื่น มีสิทธิ์ได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ อย่างมนุษย์คนหนึ่ง ที่สำคัญที่สุด คือ เด็กไม่ใช่ทาสรองรับอารมณ์ของใคร เขาควรจะได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของเขา เขาควรจะได้มีโอกาสเลือกอนาคตของเขาเอง ผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ ครูหรือวงศาคณาญาติ ควรจะเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาไม่ใช่ผู้ออกคำสั่ง และให้คำแนะนำ ไม่ใช่บงการ การตัดสินใจ เลือกการเรียน เพื่อดำเนินชีวิตของเขา ควรจะเป็นสิทธิ์โดยชอบธรรมของเขา

2. ครู มีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยน ต่อทุกคนโดยทั่วถึง มีความเข้าใจในทฤษฎีแห่งพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กทุกคน เข้าถึงความรู้สึกละเอียดอ่อน ความคิดอันไร้ขอบเขต และความฝันอันกว้างไกล ของเด็กแต่ละคน และเปิดโอกาสเขาได้สานฝันและดำเนินไปตามความใฝ่ฝันนั้นจนบรรลุเป้าหมายของชีวิต ครูควรจะให้ความเอาใจใส่ต่อเด็กทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มีความยุติธรรมและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีอารมณ์

มั่นคง สดชื่นแจ่มใส มีสำนึกในการเป็นผู้ให้ มีการเตรียมตัวเพื่อการสอนให้มีคุณภาพอยู่เสมอ มีความเสียสละและอดทนมีความมุ่งมั่นที่จะช่วยเด็กให้รู้จักตนเอง รู้จักแก้ปัญหา และเรียนรู้วิธีที่จะนำตนเองไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองอย่างมีสติและเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม

3. เด็กเกิดความรัก และภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ ทุกเวลา รู้จักตัวเอง เห็นคุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ของตน ได้รับความหมายของการมีชีวิตอยู่ ยอมรับทั้งจุดดีและจุดด้อยของตนเอง และคิดหาวิธีปรับปรุงแก้ไขเข้าใจธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงและรู้วิธีปรับตนเองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้โดยไม่เสียสุขภาพจิต รู้จักเกรงใจและให้เกียรติผู้อื่น มีเหตุผล และใจกว้าง พร้อมที่จะดำเนินชีวิตในบทบาทของผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ

4. เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อจะได้ค้นพบความสามารถของตนเองซึ่งซ่อนเร้นรอการพัฒนาอยู่ มีกำลังใจที่จะต่อเติมความฝันของตนให้สมบูรณ์ ได้รับรู้ว่าวิทยาการแขนงต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ทั้งนั้น ถ้าเขาสนใจ มุ่งมั่น ให้เขาได้มีโอกาสเรียน เพื่อรู้อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล (learn to know) เรียนให้เข้าใจและทำให้รู้เคล็ดลับของการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ (learn to do) และเรียนจนรู้จักและเข้าใจวิธีคิดและปฏิบัติของคนในอาชีพนั้น ๆ เสมือนเป็นคนที่อยู่ในอาชีพนั้นจริง ๆ (learn to be) ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นมาประยุกต์เข้ากับตัวเองได้อย่างกลมกลืนและสร้างสรรค์ เพื่อความสุขของตนเองและคนรอบข้าง

5. บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเข้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับการขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองเพื่อให้เห็นผลที่สมจริง อยากศึกษาให้ลึกซึ้งเพิ่มเติมเกิดความตื่นตัวและภาคภูมิใจในข้อค้นพบใหม่ ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ และสามารถถ่ายทอดแนวความคิดเหล่านี้ให้ผู้อื่นทราบด้วยความภาคภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียนและเห็นประโยชน์ของการเรียนซึ่งไม่ได้ซีดงจำกัอยู่แต่ห้องเรียนแต่อาจสัมพันธ์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรวมทั้งความเป็นไปในชีวิต และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

6. สิ่งที่เราเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในบทเรียน แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในสภาพเป็นจริง เกิดประโยชน์และมีความหมายต่อตัวเขาทั้งยังสามารถพยากรณ์ คาดคะเน หรือตั้งข้อสันนิษฐานต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การค้นคว้า เพื่อพิสูจน์ความเป็นจริง รู้จักสืบเสาะหาคำตอบ ข้อสงสัยต่าง ๆ จากแหล่งวิทยาการ รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดเป็นของตนเอง มีจุดยืนที่แน่นอนและมีความเชื่อมั่นในตนเองพอที่จะไม่ตกเป็นเครื่องมือของใคร หรือเป็นเหยื่อคำหลอกลวงจากผู้ที่ไม่ประสงค์ดี รู้วิธีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า และสามารถให้ความช่วยเหลือและแนะนำผู้อื่นได้เมื่อเขาเติบโตขึ้น

1.3 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีความสุข

กิตติยวดี บุญเชื้อ (2540 : 87) ได้บูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขมาเป็นแนวทางของกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กเกิดความสุขในการเรียนได้ดังนี้

1. บทเรียนเริ่มจากง่ายไปยากคำนึงถึงวุฒิภาวะและความสามารถในการยอมรับของเด็กแต่ละวัยมีความต่อเนื่องในเนื้อหาและขยายวงไปสู่ความรู้ในแขนงอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อชีวิตและโลกรอบตัว

2. วิธีการเรียนสนุกไม่น่าเบื่อ และตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน การนำเสนอเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ยัดเยียดหรือกดดัน เนื้อหาที่เรียนไม่มากเกินไปจนเด็กเกิดความล้าและไม่ค่อยเกินไปจนเด็กหมดความสนใจ

3. ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดในแนวต่าง ๆ ของเด็กรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์จากการประมวลข้อมูลและเหตุผลต่าง ๆ คิดปัญหาอย่างมีระบบ

4. แนวการเรียนรู้สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสความงามและความเป็นไปของสรรพสิ่งรอบตัว บทเรียนไม่จำกัดสถานที่ หรือ เวลา และทุกคนมีสิทธิ์เรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน

5. มีกิจกรรมหลากหลาย สนุก ชวนให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้น ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ภาษาที่ใช้จึงใจเด็ก นุ่มนวลให้กำลังใจและเป็นไปทางสร้างสรรค์

6. สื่อที่ใช้ประกอบการเรียน เราใจให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตรงตามเป้าหมาย ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจน คือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ชัด (learn to know) เรียนจนทำได้ (learn to do) และเรียนเพื่อเป็น (learn to be)

7. การประเมินผล มุ่งเน้นพัฒนาการของเด็กในภาพรวมมากกว่าจะพิจารณาจากผลการทดสอบทางวิชาการและเปิดโอกาสให้เด็กได้ประเมินผลตนเอง

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544 : 24 - 30) กล่าวถึงปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ได้ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และเพื่อน

2. นักเรียนที่จะเรียนรู้อย่างมีความสุขนั้นจะต้องมีภาวะทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดอารมณ์ ที่ไม่เบื่อหน่ายการเรียน ไม่รู้สึกว่าเป็นความจำที่ต้องเรียน หรือถูกบังคับให้เรียนซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคคลรอบข้างที่จะส่งเสริมให้เด็กรู้สึกที่กำลังเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความหมาย

3. ครูต้องใช้จิตวิทยาในชั้นเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยการทำให้เด็กเรียนรู้สึกมั่นใจในตนเอง ซึ่งการใช้คำพูดของครูจะมีอิทธิพลอย่างมหาศาลในการที่จะทำให้เด็กเรียนรู้มีความสุข

4. ครูและผู้ปกครองต้องพัฒนาอารมณ์ที่เป็นสุขของนักเรียนที่เรียกว่าอีคิว (ความฉลาดทางอารมณ์) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขได้
5. ความรักและศรัทธาของนักเรียนที่มีต่อครู
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้กำลังใจครู และอำนวยความสะดวกทุกทางในการจัดการเรียนการสอน

จาร์ส นองมาก (2547 : 79) ได้ประมวลกิจกรรมที่ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ได้ดังต่อไปนี้

1. เริ่มบทเรียนจากง่ายไปหายาก การสอนโดยทบทวนความรู้เดิม ก่อนเริ่มสอนความรู้ใหม่ใช้สื่อที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม จะสามารถเข้าใจให้ผู้เรียนสนใจอยากรู้และอยากเรียนเพิ่มขึ้น
2. ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย กิจกรรมประกอบการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็น เพราะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น และเรียนโดยไม่เบื่อหน่าย แต่ครูผู้สอนควรจัดหากิจกรรมที่แปลกใหม่ เป็นที่สนใจแก่ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา
3. เน้นกิจกรรมกลุ่ม กระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน บรรยากาศในชั้นเรียนมีชีวิตชีวา และส่งเสริมความมีน้ำใจซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี
4. ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย แหล่งการเรียนรู้ไม่ใช่ว่ามีเฉพาะในห้องเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน เช่น สนาม สวนหย่อม ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องกิจกรรม ฯลฯ เพื่อจะสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา
5. ส่งเสริมกระบวนการคิด การเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ จะทำให้ผู้เรียนรู้จักผล มีนิสัยรักการเรียนรู้ เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง
6. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง สามารถเข้าใจ และจดจำเนื้อหาในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งช่วยส่งเสริมและพัฒนาการทำงานให้เป็นระบบอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพได้ด้วย
7. ใช้วิธีสอนที่สนุกสนาน วิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานต้องอาศัยรูปแบบและขั้นตอนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียนที่ครูเป็นผู้กำหนด ถ้าผู้เรียนได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้รับความรู้ในวิชาที่เรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านจิตใจ บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย ผู้เรียนก็จะรู้สึกสดใสร่าเริงรอยยิ้มบนใบหน้าทั้งผู้เรียนและผู้สอนต่างก็มีความสุขด้วยกัน
8. ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน สื่อเป็นสิ่งจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพราะสื่อช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น สื่อสามารถใช้ได้ทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นเตรียมเข้าสู่บทเรียนหรือการอธิบายเนื้อหาในบทเรียน หรือการประเมินผลการเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องเลือกสื่อให้

เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม และระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน

วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 37-38) กล่าวถึง การทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้นั้น มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. เด็กได้รับการยอมรับในความสามารถ ได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จอยู่เสมอจนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ได้รับการชมเชย การเสริมแรง การทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความถนัดจนสำเร็จและเกิดความกล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี
2. เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถที่มีอยู่อย่างแตกต่างกันเต็มตามศักยภาพ ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ
3. เด็กได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นกัลยาณมิตรจากครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
4. เด็กได้รับการจัดบทเรียนที่สนุก น่าสนใจ ชวนให้ติดตาม เป็นบทเรียนที่ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบตนเอง รักและเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง
5. เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่มีความหมาย และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
6. เด็กมีแหล่งเรียนรู้ มีอย่างหลากหลายและเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้า หาความรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
7. เด็กมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในการเรียนรู้
8. ศิษย์มีความรักและความศรัทธาต่อครูผู้สอน สารที่เรียนรวมทั้งกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้
9. สารและกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
10. กระบวนการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 33-35) ระบุองค์ประกอบที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขในการเรียนดังนี้ (ทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุข)

1. เด็กแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจและสมอง
2. ครูมีความเมตตา จริงใจและอ่อนโยนต่อเด็กทุกคนโดยทั่วถึง
3. เด็กเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลา
4. เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ
5. บทเรียนสนุก แปลกใหม่ ชวนใจให้ติดตามและเร้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ
6. สิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

พระธรรมปิฎก (2541 : 23) กล่าวว่า สิ่งที่จะทำให้นักเรียนมีความสุขในการศึกษาก็คือ จิตสำนึกหรือเจตคติต่อการศึกษาคือเป็นเรื่องที่ต่อเนื่องกับธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสัตว์ที่ต้อง เรียนรู้ ต้องฝึกฝน ต้องพัฒนา เมื่อเรามีความสำนึกอยู่ในธรรมชาติของคนว่าเป็นสัตว์ที่ต้องเรียนรู้ ฝึกหัดพัฒนา ถ้าไม่ศึกษาก็จะไม่สามารถมีชีวิตที่งดงามได้ เมื่อเรารู้ตระหนักรู้ว่ามนุษย์เป็นสัตว์แห่ง การเรียนรู้ ต้องมีชีวิตแห่งการเรียนรู้ เราต้องทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการศึกษาให้มากขึ้น เมื่อมี จิตสำนึกในการศึกษาแล้วจะทำให้ผลคือมีความสุขในการศึกษาที่แท้จริง

เฉลิม พรกระแสน (2544 : 34 – 35) กล่าวถึง บุคลิกภาพของครูที่จะทำให้ นักเรียน เรียนรู้ได้อย่างมีความสุขได้ดังต่อไปนี้

1. มีความรักและเมตตาเอาใจใส่ช่วยเหลือให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน ชี้แนะ แนวทางแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
2. สร้างเสริมความรู้และลักษณะนิสัยที่ดีงามให้กับนักเรียน
3. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา และจิตใจ
4. ไม่ประพฤติดุปฏิบัติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา และจิตใจ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมเข้ากิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร
5. คิดค้นวิธีการจัดกิจกรรมบทเรียนอย่างหลากหลาย
6. ทำตัวเป็นผู้ให้อย่างแท้จริง ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักเรียนไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 243) ได้ระบุถึงบรรยากาศที่จะทำให้ นักเรียน เรียนรู้ได้อย่างมี ความสุขในการเรียนคือ การจัดสภาพการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย นักเรียนรู้สึก อิสระ ได้เรียนรู้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ครูยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและเปิด โอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ

สุนน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 184 – 186) ได้กล่าวถึงลักษณะของ ชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ได้ดังต่อไปนี้

1. ชั้นเรียนมีสีสันที่น่าดู สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ถูกคุณลักษณะ
2. จัดโต๊ะ เก้าอี้และสิ่งที่อยู่ในชั้นเรียนให้อำนวยความสะดวกต่อการสอน และกิจกรรม ประเภทต่าง ๆ
3. ให้นักเรียนมีอิสระเสรีภาพ และมีวินัยในการดูแลตนเอง
4. ใช้ประโยชน์ชั้นเรียนให้คุ้มค่าตัดแปลงเป็นห้องประชุมห้องฉายภาพยนตร์และอื่น ๆ
5. จัดเตรียมชั้นเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น การทำงานกลุ่ม การ สาธิต การแสดงบทบาทสมมุติ
6. สร้างบรรยากาศให้อบอุ่น ให้ความเป็นกันเองแก่ผู้เรียน

จากที่กล่าวมาจะพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมี มากมายหลายประการซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการ

เรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพในการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว

2.1 ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว

มอร์โรว์ และวิลสัน (อิสรา อารณ. 2540 : 45-46 ; อ้างอิงจาก Morrow and Willson. 1961 : unpagged) ได้อธิบายถึงลักษณะสัมพันธภาพในครอบครัวว่าประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการพักผ่อนหย่อนใจด้วยกันในครอบครัว มีความรักใคร่ผูกพันซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกัน และมีความสามัคคีระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ฟรานเชส และหลุยส์ (ครองสิน มิตะทั้ง. 2548 : 34 ; อ้างอิงจาก Frances and Louise. 1955 : 191 – 239) กล่าวว่า พ่อแม่ พี่ น้อง และครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อการมีชีวิตที่ดีของเด็กโดยเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ดีก็จะมีค่านิยมความเชื่อ และพฤติกรรมที่ดีตามครอบครัว

คลิน และไวท์ (ครองสิน มิตะทั้ง. 2548 : 34 ; อ้างอิงจาก Klein and White. 1996 : 21 – 23) กล่าวถึงครอบครัวว่าครอบครัวเป็นกลุ่มของสังคมกลุ่มแรกโดยครอบครัวจะมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยของสังคม เป็นแหล่งผลิตของสังคม เป็นแหล่งกำเนิดทางชีวภาพ ซึ่งชีวภาพของครอบครัวเกี่ยวพันกันเป็นรูปแบบมากมาย

สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม (2529 : 166 – 167) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัวหมายถึง สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เกิดจากบุคคลในครอบครัวให้ความรัก ห่วงใย และความเข้าใจ ซึ่งกันและกัน เมื่อประสบปัญหาที่หันหน้าเข้าปรึกษากัน บิดามารดาเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่เด็กรักและเชื่อฟัง ดังนั้น ถ้าบิดามารดาได้ใช้เวลาในการอบรมขัดเกลานิสัยเด็กให้มีความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เด็กจะประพฤติในทางที่ดีมากกว่าประพฤตินในทางที่เสื่อมเสีย ถ้าหากสัมพันธภาพในครอบครัวมีแต่การทะเลาะวิวาท ดุด่า หรือเข้มงวดกวดขันมากเกินไป ก็จะทำให้เด็กขาดความรัก เบื่อหน่ายบ้าน ซึ่งเป็นสาเหตุให้เด็กมีความประพฤติที่เป็นปัญหาได้

กาญจนา ภูสว่าง (2533 : 6) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นการปฏิบัติต่อกันซึ่งจะทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ คือ ความผูกพันในแง่ดีจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง การยอมรับทั้งด้านความคิดเห็น หรือ พฤติกรรมของอีกผู้หนึ่ง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จรรยา ทองถาวร (2533 : 107 – 111) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัวหมายถึงครอบครัวที่ประกอบไปด้วยความรักความเมตตา และหลักคุณธรรมในการประพฤติปฏิบัติต่อกัน โดยความอบอุ่นในจิตใจอันเกิดจากรักความเมตตา หรือความหวังดีต่อกันด้วยความ

จริงใจนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์เราต้องการมากที่สุดในการพัฒนาความเป็นบุคคลพึงปรารถนาของชุมชน และสังคมนอกเหนือจากปัจจัย 4 ที่มนุษย์ต้องการ เมื่อครอบครัวมีทั้งความรักความเมตตาและหลักคุณธรรมในการประพடுத்தกัน สัมพันธภาพในครอบครัวย่อมเกิดขึ้นอย่างถาวร

นงเยาว์ จุลชาติ (2535 : 4) ได้ให้ความหมายของความสัมพันธ์หรือสัมพันธภาพในครอบครัว นอกจากจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อ – แม่ พ่อ แม่กับลูกแล้ว ยังเป็นความสัมพันธ์ตามบทบาท ที่คนเรามีต่อสมาชิกคนอื่นในครอบครัวนั่นเอง

สมพร สุทัศน์ (2542 : 14) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัวว่าเป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องผูกพันกัน เป็นความใกล้ชิดคุ้นเคยสนิทสนมของสมาชิกในครอบครัว

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่าสัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว หรือการแสดงออกด้านพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์กัน ในด้านการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัว มีความรักใคร่ห่วงใยซึ่งกันและกัน การไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสามัคคีกันความผูกพันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในครอบครัว

2.2 ลักษณะของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ภาพในครอบครัวที่ดี

สายสุรีย์ จตุกุล (2542 : 13 – 24) แสดงความคิดเห็นว่า ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ภาพที่ดีจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักและความผูกพันกันในลักษณะต่อไปนี้

1. ต้องเอาใจใส่และเอื้ออาทรกันต่อกัน การเอาใจใส่ในที่นี้หมายถึง การดูแลสุขภาพของกันและกัน อาหารการกิน การเล่าเรียนของบุตร ความสะอาด การใช้จ่ายเงินทอง การเดินทางไปทำงานหรือโรงเรียน ความทุกข์หรือความสุขที่ต้องการระบาย เป็นต้น

2. ต้องรู้จักคนที่รักเรา สามัภรรยาต้องรู้จักและเข้าใจกันได้ดี สำหรับบุตร บิดามารดาก็ต้องเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับบุตร อุบิสัยบุตรรู้ว่าบุตรชอบหรือไม่ชอบอะไร จุดเด่น จุดด้อย เป็นอย่างไร ทุกคนในครอบครัวจะต้องปรับความรู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้มีการตอบสนองที่ดีต่อกันและกัน

3. ต้องเคารพซึ่งกันและกัน การเคารพในที่นี้ หมายถึง การเคารพที่มาจากใจ การเคารพในลักษณะนี้มีพฤติกรรมแสดงออกได้หลายอย่าง เช่น การฟังกัน การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การเกรงใจกัน เช่น บุตรเกรงใจบิดามารดา บิดามารดาก็ต้องรู้จักเกรงใจบุตร ความเกรงใจนี้รู้สึกว่ามีคุณค่าและช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีขึ้น

4. ต้องมีความรับผิดชอบ การมีความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับความผิดหรือความชอบ การไม่รับผิดชอบของบิดามารดาและความไม่ถูกต้อง การเป็นต้นแบบที่ไม่ดีเป็นการแสดงความไม่รับผิดชอบ การละเลยหรือละเมิดสิทธิของเด็ก สิทธิของบิดามารดา สิทธิของผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ ก็เป็นการไม่รับผิดชอบ มีบุตรแล้วไม่เลี้ยง มีบิดามารดาสูงอายุแล้วไม่เลี้ยง เป็นต้น

5. ต้องมีความไว้วางใจกันความไว้วางใจเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพในครอบครัวความไว้วางใจควรมีต่อกันทั้งทางกายและทางใจจะช่วยให้คนในครอบครัวมีความสุขสบายไร้กังวลหรือความกลัว เป็นที่พึ่งพาได้ ครอบครัวใดที่ไม่ได้สร้างรากฐานที่ดีในเรื่องของความไว้วางใจ บุคลิกภาพของผู้เยาว์ในครอบครัวอยู่ในสภาพการขาดความไว้วางใจอาจนำไปสู่ภาวะของการเป็นคนก้าวร้าว เก็บกดหรือมีปมด้อย

6. ต้องให้กำลังใจกันและกันการให้กำลังใจ ก็คือ การให้พลังแก่สมาชิกในครอบครัวให้ดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข การให้กำลังใจอาจเป็นคำพูดและท่าทางที่ทำให้การสนับสนุนชมเชยเมื่อทำสิ่งที่ถูกต้อง แนะนำแนวทางในการหาทางออกเมื่อมีปัญหา ไม่ดูว่าหรือกล่าวโทษว่าเป็นความผิด

7. ต้องให้อภัยกันและกัน สมาชิกครอบครัวอยู่ด้วยกันหลายคน ต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้างไม่มากก็น้อยถ้ามีความรักอยู่ก็อภัยกันได้ยกโทษให้ ในครอบครัวที่บุตรประพฤติผิด บิดามารดาก็ไม่ควรจดจำความผิดนั้นแล้วนำไปต่อว่าบุตรในโอกาสต่อ ๆ ไป เพราะเมื่อบุตรได้รับฟังความผิดของตนอยู่เสมอก็จะเกิดความโกรธ ความไม่สบายใจ และอาจนึกไปว่าบิดามารดาไม่รักตน

8. ต้องรู้จักสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารในครอบครัวควรจะใช้ปิยวาจาระหว่างสามีภรรยา มารดากับบุตร การสื่อสารอาจมีทั้งรูปแบบที่ใช้ภาษาและภาษาท่าทาง ภาษาพูด การเขียน ฯลฯ การดำหนิกันก็ทำได้แต่ควรเป็นคำดำหนิที่ใช้ถ้อยคำที่น่าฟัง

9. ต้องใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพ สมาชิกในครอบครัวควรหาเวลาอยู่ด้วยกัน ถ้ามองดูสารทุกข์สุกดิบระหว่างกัน ชวนกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มี มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ไปเที่ยวทางไกล ไปเที่ยวสาธารณะ รับประทานอาหารพิเศษร่วมกัน ไปเยี่ยมญาติ เป็นต้น

10. ต้องมีการปรับตัวตามภาวะที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลในครอบครัว สภาวะของครอบครัวและสภาวะของสมาชิกไม่ได้อยู่นิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น บุตรที่เกิดใหม่เป็นทารก ก็จะเติบโตและมีการพัฒนาการตามวัยอันเหมาะสม บิดามารดาจะต้องปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของบุตร ตัวของบิดามารดาเองก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวจะต้องตระหนักในเรื่องความเปลี่ยนแปลงนี้ และปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ในฐานะที่ตัวเองเปลี่ยนแปลงไป และปรับตัวในฐานะที่ต้องสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ในฐานะที่ตัวเองเปลี่ยนแปลงไป และปรับตัวในฐานะที่ต้องสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงของคนอื่น

11. ต้องรู้จักภาระหน้าที่ในครอบครัว และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันในครอบครัว ต่างคนต่างมีบทบาทหน้าที่ ทั้งบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัว ซึ่งบทบาทและหน้าที่เหล่านี้เกิดจากความคาดหวังของตนเองและความคาดหวังของแต่ละคนในครอบครัว ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวจะต้องตกลงกันให้ได้ว่าเรื่องต่าง ๆ ที่จะบริหารครอบครัวให้เป็นปกติสุข เป็นเรื่องของใครในสัดส่วนอย่างไร ร่วมกันอย่างไร

12. มีความใกล้ชิดทางสัมผัส การสัมผัสเช่น การกอดกันโอบกอดบ้าง เกี้ยวแขนหรือหอมแก้มกันในครอบครัว เป็นการแสดงความรักความอบอุ่นตามธรรมชาติของคน แต่การแสดงออก

ควรกระทำกันในครอบครัวระหว่างคนใกล้ชิดและแสดงความใกล้ชิดจริง ๆ เช่น เมื่อบุตรเล็ก ๆ เป็นทารก บิดามารดาก็ควรเอามาแนมมากอด มาจูบ เพื่อแสดงความรักและให้ความอบอุ่น และเพิ่มความมั่นใจให้แก่บุตร แต่เมื่อบุตรโตขึ้นก็อาจจะห่างไป

2.3 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ดี

จันทรา ปัทมินทรและอมรกุล อินโอชานนท์ (2537 : 9 – 18) กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สำคัญที่สุดต่อครอบครัว คือสายสัมพันธ์อันดีระหว่างบิดามารดา และบุตร มีความรักความอบอุ่นต่อกัน และภายในครอบครัวต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีเวลา มีความอดทน มีการสร้างความผูกพันที่กระชับและมั่นคง มีความเข้าใจต่อกันและกัน

กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์ (2530 : 5 – 7) รวบรวมลักษณะของครอบครัวที่มีสัมพันธภาพกันอย่างใกล้ชิดไว้ พอสรุปได้ว่าครอบครัวที่มีสัมพันธภาพกันอย่างมีคุณภาพจะประกอบด้วยลักษณะ 6 ประการ คือ

1. การชื่นชมคุณค่าของคนในครอบครัว ความพึงพอใจ ชื่นชมและเห็นคุณค่าของกันและกันในครอบครัวจะได้มีการแสดงออกอย่างชัดเจน เมื่อคนในครอบครัวแสดงความรู้สึกแสดงการกระทำว่าพึงพอใจในคนอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมครอบครัวเดียวกัน ตระหนักในคุณค่าซึ่งกันและกันแล้ว เปรียบเสมือนเป็นพื้นฐานของความอบอุ่นและมั่นคงในครอบครัว รวมทั้งยังเป็นการหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีทัศนคติมองสังคมส่วนรวมในแง่ดีด้วย

2. การมีเวลาอยู่ร่วมกัน การที่ทุกคนในครอบครัวได้ทำกิจกรรมหลายอย่างร่วมกัน และเป็นกิจกรรมที่ทุกคนพอใจจะทำงานร่วมกัน มิใช่การบังคับหรือโดยบังเอิญ จะช่วยพัฒนาให้สัมพันธภาพภายในครอบครัวมีความอบอุ่นมั่นคงยิ่งขึ้น

3. การมีพันธะต่อความสุขและสวัสดิภาพของครอบครัวร่วมกัน สมาชิกในครอบครัวที่สัมพันธ์กันอย่างมีคุณภาพมักจะมีพันธะดังกล่าวนี้อยู่ในระดับสูง กล่าวคือ คนในครอบครัวรู้สึกเป็นพันธะที่ต้องส่งเสริมให้สมาชิกคนอื่นในครอบครัวได้มีความสุข และมีสวัสดิภาพที่ดีเป็นการห่วงใยกันและกันอย่างแท้จริง

4. การติดต่อสื่อสารระหว่างกันเป็นอย่างดี มีเวลาสำหรับการพูดคุยกันเสมอ โดยจะพูดคุยรับรู้เรื่องราวกันโดยตรง ไม่ปกปิด ไม่เก็บไว้ในใจ หรือไม่จำเป็นต้องรับรู้เรื่องราวของบุคคลอื่นในครอบครัวโดยอาศัยบุคคลที่ 3 หรือบุคคลภายนอกครอบครัวเป็นสื่อ

5. การมีศรัทธาต่อศาสนาอย่างแรงกล้า คุณลักษณะข้อนี้พบในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง บุคคลในครอบครัวมักมีกิจกรรมทางศาสนาร่วมกัน เช่น ไปเข้าโบสถ์ทุกวันอาทิตย์พร้อมกัน หรือเข้าวัดฟังเทศน์ร่วมกัน ในหลายครอบครัวที่พบอาจมีส่วนจัดตั้งองค์กรทางศาสนา เช่น สร้างวัดหรือเป็นธุระให้กับศาสนา เป็นต้น การที่คนในครอบครัวมีศรัทธาต่อศาสนา นี้ทำให้มีสติ มีความอดทนต่อกัน มีการให้อภัยต่อผู้อื่นสูง ระวังความโกรธได้รวดเร็ว และรู้จักที่จะช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม

6. การมีสมรรถนะจัดการกับวิกฤติการณ์ในครอบครัวได้อย่างดี ครอบครัวที่มีสัมพันธ์กันอย่างมีคุณภาพมักจะมีวิธีการที่ดีในการแก้ไขปัญหา หรือกู้สถานการณ์ที่วิกฤติให้กลับคืนสู่สภาพที่ดีเช่นเดิมได้ ทุกคนในครอบครัวจะร่วมกันต่อสู้กับปัญหา ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันคลี่คลายปัญหาได้ในที่สุด

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอน

3.2 ความหมายคุณภาพการสอน

แคโรล (ครองสิน มิตะทัง. 2548 : 39 ; อ้างอิงจาก Carroll. 1963 : 730) ให้ความหมายคุณภาพการสอนว่า หมายถึง การจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง กล่าวคือ นักเรียนมีความเข้าใจ จุดมุ่งหมายและขั้นตอนในการทำงานอย่างดี รู้ว่าตนต้องการเรียนอย่างไร มีการจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนจากง่ายไปสู่ยาก และจัดการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและลักษณะของนักเรียน

บลูม (ครองสิน มิตะทัง. 2548 : 39 ; อ้างอิงจาก Bloom . 1976 : 13-15) ให้ความหมายคุณภาพการสอนว่า หมายถึงการบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและงานที่ต้องทำให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วม(Participation) หมายถึง การร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง การชมเชย ตักเตือน กล่าวข้อความสนับสนุนให้เหมาะสมกับผู้เรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) หมายถึง การวินิจฉัยและแจ้งให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนแต่ละคนบรรลุการเรียนรู้ในจุดประสงค์ใดบ้างและยังขาดในจุดประสงค์ ส่วนการแก้ไขข้อบกพร่อง (Correctives) เป็นกระบวนการและกิจกรรมที่ใช้เพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยยึดตามข้อมูลย้อนกลับ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่าคุณภาพการสอน หมายถึง การปฏิบัติการสอนหรือการดำเนินการสอนในหน้าที่ของครูตลอดจนลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีการวางแผนและเตรียมการสอนเช่นการจัดเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ กลวิธีต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการประเมินผล เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามจุดหมาย รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม

สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2542) ยังได้เสนอว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพได้นั้นย่อมเกิดขึ้นจาก คุณภาพการสอนของครูด้วย ซึ่งคุณภาพการสอนขึ้นอยู่กับ การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนผู้สอนจะต้อง

1. สามารถประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์ และการจัดระบบได้อย่างกว้างขวางและเหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนรู้ ความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และสาระการเรียนรู้ที่สอน

2. สามารถติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้ข้อมูลย้อนกลับวางแผนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มและทั้งชั้น
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ ฝึกการใช้ภาษา และคาดหวังว่าผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้
4. พัฒนาความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมบนพื้นฐานทักษะการสื่อสารที่ดี ให้การยอมรับผู้เรียนทุกคน และคาดหวังว่าจะได้รับการยอมรับจากผู้เรียน
5. มีความรู้ที่ทันสมัยและสนับสนุนข้อคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรอย่างกระตือรือร้น
6. เชื่อความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน คาดหวังว่าผู้เรียนทุกคนจะเรียนรู้และส่งความคาดหวังนี้ไปยังแต่ละบุคคล โรงเรียนและชุมชน
7. กระตือรือร้นในการฝึกผู้เรียนเข้าสู่ประสบการณ์แห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้เรียนเห็นว่ามีค่าต่อชีวิตของตน
8. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความเชื่อมโยง เข้าใจความสัมพันธ์ทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Motivation)

4.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สำหรับความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นได้มีนักจิตวิทยา และนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้

สเปาฟฟอร์ด ฟิส และกรอสเซอร์ (พิทักษ์ วงแหวน. 2546 : 27 ; อ้างอิงจาก Spafford, Pesce & Grosser. 1997 : 3) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาและความพยายามอย่างสูงของนักเรียนที่จะศึกษาให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษา

ถวัล ธาราโภชน (2532 : 70) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความคาดหวังของบุคคล ซึ่งอาจจะได้พบหรือมีประสบการณ์จากสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเป็นรอยประทับใจมาตั้งแต่ยังเล็กๆ แล้วเขาก็พยายามที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จอันนั้น โดยเขาจะตั้งเป็นมาตรฐานการกระทำของเขาเอาไว้ ถ้างานที่เขาคาดหวังได้เกิดผลสำเร็จกำลังใจก็จะเกิดขึ้น และจะคาดหวังความสำเร็จในครั้งต่อไปสูงขึ้น แต่ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง การตั้งคำถามการคาดหวังก็จะต่ำลงอาจกลายเป็นคนท้อถอย ไม่สู้ ไม่กล้าคิด และไม่กล้าหวังต่อสิ่งต่างๆ ในอนาคต

สุรางค์ โค้วตระกูล (2545 : 123) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจเป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศที่ตนเองวางไว้

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 140) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจ ที่ทำให้บุคคลมีความต้องการที่จะกระทำการสิ่งต่างๆ ทั้งในหน้าที่การงาน และเรื่องราวส่วนตัว ให้สำเร็จลุล่วง

เพราพรรณ ภูเปลี่ยน (2542 : 325) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการของมนุษย์ที่จะทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างดีเยี่ยม ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะตั้งมาตรฐาน

จากความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึงความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยากลำบากหรือต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ พยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์

แมคเคลแลนด์ (อนิรุทธ์ ผลทรัพย์. 2551 : 21 ; อ้างอิงจากMcClelland.1961:36-32) เป็นนักจิตสังคม แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา เป็นผู้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเขาตระหนักว่าความต้องการหรือแรงจูงใจอันเป็นคุณสมบัติในตัวบุคคลนั้น มีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงได้ทำวิจัยเพื่อพิสูจน์ความต้องการผลสำเร็จ หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้นๆ ให้เจริญรุ่งเรืองได้ โดยเขาศึกษาความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วนั้นประชาชนจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจต่ำ กล่าวคือ ประชาชนจะแสดงออกในรูปของการขวนขวายหาหนทางฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งแตกต่างไปจากประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจต่ำที่ไม่ได้แสดงความบากบั่นพยายามหาวิธีที่จะไปสู่เป้าหมายและเขายังพบว่า สมัยใดที่คนในชาติโดยเฉพาะผู้ใหญ่ที่มีส่วนให้การศึกษาอบรมแก่เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจก็จะเจริญอย่างรวดเร็วตามมา ในช่วงเวลาประมาณ 20-30 ปี ภายหลังสมัยนั้นด้วย และในทางตรงข้ามกัน สมัยใดที่มีคนในชาติมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ภายหลังสมัยนั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจก็มักจะดำเนินไปอย่างเชื่องช้า

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอทคินสัน

แอทคินสัน (จิราภรณ์ กุณสิทธิ์. 2541 : 37 ; อ้างอิงจาก Atkinson. 1964) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ คือ สภาพที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลจนกว่าจะถูกกระตุ้นจากตัวชี้แนะในสภาพแวดล้อม ทำให้เขาเกิดความคาดหวังขึ้น บุคคลจึงประเมินการกระทำของเขากับมาตรฐานความดีเลิศ และผลการกระทำของเขาจะออกมาว่าเขาประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

ดังนั้น ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับทุกสถานการณ์ แต่จะเกิดในสถานการณ์ที่รับรู้ว่าการกระทำจะถูกนำไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานอันดีเลิศบางอย่าง ซึ่งจะไม่กระตุ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้ออกมาเป็นการกระทำ นอกจากนี้ แอทคินสันยังเสนอว่า การเปลี่ยนแปลงการคาดหวังโอกาสของความสำเร็จทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจ ความคาดหวังของบุคคลจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลนั้นทำงานตามเป้าหมาย และทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในเป้าหมายนั้น และหากบุคคลนั้นมีความคาดหวังสูงจะทำให้ความตั้งใจในการทำงานเพิ่มสูงขึ้นด้วย

4.3 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

กิลฟอร์ด (อนิรุทธ์ ผลทรัพย์. 2551 : 21 ; อ้างอิงจาก Guilford. 1967 : 437-439) ได้กล่าวถึง ลักษณะที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าประกอบด้วย

1. ความทะเยอทะยานทั่วๆ ไป คือ ประารถนาที่จะทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ
2. มีความเพียรพยายาม ได้แก่งานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความอดทนเต็มที่ที่จะลำบากแม้ยากเพียงใดก็ตาม

เฮอร์แมน (พัทธษ วรแหวน. 2546 : 28 ; อ้างอิงจาก Hermans. 1970 : 354 - 355) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน
2. มีความหวังอย่างมาก ว่าตนจะประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลจากการกระทำนั้นขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามได้เข้าไปสู่สภาพสังคมที่สูงขึ้น
4. มีความอดทนทำงานที่ยาก ๆ ได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนก็จะพยายามทำจนสำเร็จ
6. มีความรู้สึกที่เวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ จะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็วจึงควรรีบทำสิ่งต่าง ๆ ให้ทันเวลา

7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
8. ในการเลือกเพื่อนร่วมงาน ก็จะเลือกเพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้ตนเองเป็นที่รู้จักแก่คนอื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ดี
10. พยายามปฏิบัติงานให้ดียิ่งเสมอ

เพราพรณ ภูเปลี่ยน (2542 : 325-326) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ไว้ดังนี้

1. ลักษณะนิสัยเป็นผู้ที่แสดงความกล้าเสี่ยงที่จะทำสิ่งต่างๆ โดยไม่กลัวผิด ชอบการแข่งขันต่อสู้เพื่อเอาชนะสิ่งต่างๆ ต้องการเอาชนะอุปสรรค มีความทะเยอทะยาน มีความพยายาม มีกำลังใจที่จะเอาชนะความเบื่อหน่าย และความเหนื่อย

2. ลักษณะทางสังคม คือต้องการความมีชื่อเสียงในสังคม

3. ด้านความต้องการมีความต้องการความสุขสบายทางกาย ความมั่นคงสมบูรณ์ และครอบครองสิ่งต่าง ๆ มากกว่าผู้อื่น

4. เป็นผู้ที่ต้องการทำกิจกรรมให้มีมาตรฐานสูงสุด ต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ดี และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ได้ดีนั้นเพื่อมาตรฐานสูงส่ง

5. ทศนคติเกี่ยวกับความสำเร็จ พยายามทำสิ่งยาก ๆ ให้สำเร็จอย่างดี

6. ความเป็นอิสระ เช่น ต้องการความเป็นอิสระในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ความเป็นตัวของตัวเอง ดำเนินการตามการตัดสินใจของตน ต้องการเป็นคนที่ไม่แปลกไปจากผู้อื่น

7. ความรู้สึกผิด (Guilt) จะรู้สึกไม่สบายใจเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ทำสิ่งใดไม่ได้ดีอย่างที่ตั้งใจและทำผิด (ถ้าเป็นความรู้สึกผิดด้านอื่น จะพิจารณาว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ)

8. ความต้องการความรู้ยากได้ความรู้ยากมีความเข้าใจและสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดี

9. จุดมุ่งหมายในชีวิต เป็นผู้มีความหวัง ต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการรางวัลยิ่งใหญ่ในอนาคตมากกว่ารางวัลเล็กๆ น้อยๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน

10. เป็นผู้ที่ไม่ให้ความใส่ใจกับความเป็นไปได้ ของความสำเร็จในงานที่ทำอยู่ สามารถทำนายสถานการณ์ได้อย่างเฉียบแหลม

11. เป็นผู้ที่ได้รับความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว

จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ข้างต้น พอสรุปได้ว่า เป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่าเป็นคนที่มีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความหวัง และตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง มีจุดมุ่งหมายในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ อย่างชัดเจน เป็นผู้ที่ทำงานมีแบบแผน มีความทะเยอทะยานสูง มีความมานะพยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลว เพื่อไปใช้ถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ต้องการปรับปรุง ตัวเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ และต้องการความมีชื่อเสียง ความเป็นอิสระและมีพฤติกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียน

5.1 ความหมายของเจตคติ

คำว่า ทศนคติ หรือ เจตคติ เป็นศัพท์บัญญัติทางวิชาการ มีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า “ Attitude” มาจากภาษาละตินว่า “ Aptus’ เป็นนามธรรม ที่หมายถึงความเหมาะสมหรือการดัดแปลงให้เหมาะสม ดังนั้น เจตคติหมายถึง การเตรียมพร้อมแห่งจิตใจของบุคคลในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล และเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางอารมณ์ (สุชา จันทรโสม. 2539 : 72)

ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 54) ได้นิยาม เจตคติหรือทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกเชื่อ ศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะไป

ในทางดีหรือไม่ดีก็ได้ เจตคติยังไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้พฤติกรรม ดังนั้นเจตคติจึงเป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2543 : 237 - 242) ให้ความหมายของเจตคติ หมายถึง ความชอบความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึกเชื่อฝังใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดขึ้นเมื่อเรารับรู้หรือประเมินสิ่งนั้น ๆ เราจะเกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่าง ควบคู่ไปกับการรับรู้ นั้น เจตคติมีลักษณะเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้ และเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่ายซึ่งเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความและรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้านั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า ต่างเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วมีความพอใจ หรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการสิ่งเหล่านั้น

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมีความสอดคล้องกับความรู้สึกนั้น

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2543 : 366) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด เจตคติจะเป็นบวกหรือลบถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น แต่ถ้ามีเจตคติในทางลบก็จะหลีกเลี่ยง

5.2 ลักษณะของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2543 : 242 - 245) กล่าวถึง เจตคติมีลักษณะดังนี้

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว บุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่าประสบการณ์ที่เหมือนกัน ก็จะมีเจตคติที่แตกต่างกันไปด้วยเหตุหลายประการ เช่นสติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเป็นการเตรียมความพร้อมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ และจะเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วย

3. เจตคติที่มีทิศทางของการประเมิน ทิศทางของการประเมิน คือ ลักษณะความรู้สึกของอารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือการประเมินว่าชอบ พอใจเห็นด้วย ก็หมายความว่าเจตคติทางบวก แต่ถ้าผลการประเมินออกมาในทางไม่ดี ก็หมายความว่าเจตคติทางลบ

4. เจตคติมีความเข้มข้น คือ มีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมากหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งก็แสดงว่าเจตคติมีความเข้มข้นในระดับสูง

5. เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่น และมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น การยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใดทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคตินั้นเกิดขึ้นได้ยาก

6. เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งหากไม่ได้แสดงออก ก็ไม่สามารถรู้ได้ว่า บุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไร ส่วนเจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกจะแสดงออก เนื่องจากถูกกระตุ้น และการกระตุ้นนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย เช่น บุคคลแสดงความไม่ชอบด้วยการดูต่ำคนอื่น และนอกจาก เหตุผลของการไม่ชอบแล้ว อาจเกิดจากการถูกทำร้ายด้วย

7. เจตคติจะต้องมีสิ่งเร้าจึงเกิดการตอบสนองขึ้น แต่ก็ไม่จำเป็นว่า เจตคติที่แสดงออก จากพฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอกจะสอดคล้องกัน เพราะก่อนแสดงออกบุคคลนั้น อาจปรับปรุงความรู้สึกที่จะกระทำให้เหมาะสมกับปทัสถานของสังคม แล้วจึงแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก

สุมารค์ โค้วตระกูล (2545 : 367) ได้อธิบายลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้
2. เจตคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคล กล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ดังนั้น เจตคติจึงมีทั้งทางบวกและทางลบ

3. เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึก อารมณ์ (Affective component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive component) และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavior component)

4. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ง่ายการเปลี่ยนแปลงเจตคติอาจเปลี่ยนแปลงจากทางบวกเป็นทางลบซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของเจตคติ หรืออาจเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น(Intensity) หรือความมากน้อย

5. เจตคติเปลี่ยนแปลงไปตามชุมชน หรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ อาจมีค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ดังนั้น ค่านิยมเหล่านี้ จึงมีอิทธิพลต่อเจตคติของสมาชิกสังคมนั้น ซึ่งในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนแปลงค่านิยม

6. สังคมประกิต (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางด้านเจตคติของเด็ก โดยเฉพาะเจตคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม เช่น อุดมคติ เจตคติต่อเสรีภาพในการพูด การเขียน

5.3 เจตคติต่อการเรียน

อุทุมพร จามรมาน (2532: 3-4) ได้กล่าวถึง เจตคติต่อการเรียนของผู้เรียนในทางบวก จะประกอบไปด้วยปัจจัยต่างๆ คือ เจตคติ บุคลิกภาพของครู วิชาที่เรียน การสอนของครู การเรียนของตนเอง สภาพในห้องเรียน การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สุดฤทัย มุขยวงศา (2533 : 7) ได้อธิบายทัศนคติในการเรียนว่าเป็นสภาพทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก เพื่อตอบสนองต่อครู โรงเรียน และระบบการศึกษาเกิดขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งอาจแสดงได้ 2 ด้าน คือ

1. ทัศนคติที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะที่พึงพอใจสนใจมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับความสามารถและวิธีการสอนของครู เห็นคุณค่าของการศึกษา

2. ทัศนคติในทางที่ต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบครู ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา จารุลักษณ์ พินพรหมราช (2528 : 8) กล่าวว่า ทัศนคติทางการเรียน หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อการเรียน โดยเฉพาะความรู้สึกที่มีต่อครู และการยอมรับคุณค่าทางการศึกษา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 54) ได้ให้นิยามของเจตคติหรือทัศนคติว่าหมายถึง ความรู้สึกเชื่อ ศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะไปในทางดีหรือไม่ดีก็ได้ เจตคดียังไม่ใช่ว่าเป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้พฤติกรรม ดังนั้นเจตคติจึงเป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2543: 237-242) ให้ความหมายของเจตคติ ว่าหมายถึง ความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึกเชื่อฝังใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมักจะเกิดขึ้นเมื่อเรารับรู้หรือประเมินสิ่งนั้นๆเราจะเกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่าง ควบคู่ไปกับการรับรู้ นั้น เจตคติมีลักษณะเป็นพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้ และเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย ซึ่งเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้นๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความและรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้านั้นๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า ต่างเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลต่อสิ่งเร้านั้นแล้วมีความพอใจ หรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการสิ่งเหล่านั้น

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมีความสอดคล้องกับความรู้สึกนั้น

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2545: 366) ได้กล่าวถึง เจตคติเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด เจตคติอาจเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น แต่ถ้ามีเจตคติในทางลบก็จะหลีกเลี่ยง

1. ทศนคติในทางที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ สนใจมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับความสามารถและวิธีการสอนของครู เห็นคุณค่าของการศึกษา

2. ทศนคติในทางที่ไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบครู ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียนบ่อยๆ ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา จารุลักษณ์ พินพรหมราช (2528: 8) กล่าวว่า ทศนคติทางการเรียน หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อการเรียน โดยเฉพาะความรู้สึกที่มีต่อครู และการยอมรับคุณค่าของการศึกษา

จากความหมายของเจตคติดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อความสำคัญของการเรียน คุณค่าของการเรียน และประโยชน์ของการเรียน ซึ่งเป็นแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนของนักเรียน

5.4 การสร้างและการพัฒนาเจตคติต่อการเรียน

การที่นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียน ก็จะเป็นตัวกำหนดแนวทางพฤติกรรมของตนเอง เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี อัจฉรา สุขารมณ์ (2527 : 183 - 184) กล่าวถึง การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนไว้ ดังนี้

1. การสร้างเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนและวิชาต่าง ๆ อาจทำได้โดย

1.1 จัดประสบการณ์ นำความพอใจ นำความสนุกสนานมาให้แก่ผู้เรียน โดยการสอนวิชาต่าง ๆ ให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริง

1.2 ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความประพฤติ ความมีวินัยในตนเอง และวินัยทางสังคม ให้ความอบอุ่น และพยายามทำความเข้าใจและรับรู้ปัญหาส่วนตัวของเด็ก เด็กจะเลียนแบบเจตคติต่อบางสิ่งบางอย่างไปจากครูได้

1.3 จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในโรงเรียนให้น่าสนใจ เช่น สภาพห้องเรียน บรรยากาศในห้องเรียน มีการจัดห้องสมุดศูนย์หนังสือ ห้องอ่านหนังสือ

2. การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ทำได้ดังนี้

2.1 ให้การแนะแนวหรือคำแนะนำที่ถูกต้อง ถ้าเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาเรียน อาจพูดได้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการเรียน ครูและนักเรียนต้องร่วมมือกัน

2.2 อาจใช้พลังกลุ่มช่วยในการเปลี่ยนแปลงนิสัยที่ไม่ดีบางอย่างมีการให้แรงเสริมประเภทต่าง ๆ โดยเลือกหาแรงเสริมที่ตรงกับความต้องการของเด็ก

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

6.1 ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ซิคเกอร์ริง (Chickering. 1969:94) ให้ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไว้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การที่บุคคลมีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งการอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ ความสามารถยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นได้ และการมีน้ำใจกว้าง การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน การให้และการรับ

ณรงค์ เสงี่ยมประชา (2538 : 166) ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัวหรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำ ในกลุ่มเพื่อนเด็กจะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้องและ อาจนำเอาพฤติกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวทางของตนเอง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ยึดมั่นในประเพณีน้อยลง สร้างค่านิยมและความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น
2. สอนให้รู้จักแบบแผนของการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มในการเล่นกีฬา หรือทำงานร่วมกัน
3. วอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. เป็นการส่งเสริมในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง แบบของอารมณ์ เอกลักษณะเฉพาะของตัวเอง ความคิดเห็นของตนเอง
5. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นส่วนตัวมากกว่าที่จะใช้อำนาจ

สุลักษณ์ มีชูทรัพย์ (2539:162) ให้ความหมายของคำว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลไว้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง กระบวนการติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อทำความรู้จักกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันด้วยความเต็มใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน อาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา และใจ ในช่วงเวลาหนึ่งที่ไม่จำกัดแน่นอน

เกย์ (มณี ดีประสิทธิ์. 2541:7 อ้างอิงจาก Gay.1981) ได้ให้ความหมายว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในระหว่างบุคคล โดยกระบวนการนี้จะเกิดขึ้นทีละเล็กละน้อยอย่างต่อเนื่อง และร่วมเข้าด้วยกันเป็นองค์ประกอบของกระบวนการของความคุ้นเคยและบุคคลที่เกี่ยวข้องจะอยู่ในฐานะบุคคลอันเป็นที่รักของกันและกัน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนกับเพื่อนปฏิบัติกันในฐานะเพื่อน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพากันทั้งด้านการเรียน และเรื่องส่วนตัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความห่วงใยใกล้ชิดซึ่งกันและกัน และการร่วมมือกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนทั้งในด้านการเรียนและด้านอื่น ๆ

6.2 การสร้างสัมพันธภาพ

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีนั้นต้องเริ่มจากตนเองก่อน เพื่อนำมาซึ่งการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ซึ่งจอห์นสัน (Johnson. 1986 : 7-9) ได้เสนอแนะวิธีปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันไว้ ดังนี้

1. การรู้จักและไว้วางใจกัน ซึ่งจะเกิดได้จากการเปิดเผยตนเอง ได้แก่ การเปิดเผยว่าเรามีความรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งที่ได้กระทำไป การตระหนักรู้ในตัวเอง ได้แก่ การรู้ เข้าใจ และยอมรับความรู้สึก ความคิด ความสามารถ และการกระทำของตนเอง การยอมรับตนเอง ได้แก่ การพอใจและยอมรับลักษณะต่างๆ ของตนเอง ซึ่งฮามาเชค (Hamachek. 1971 : 112) ได้ศึกษาพบว่าบุคคลยิ่งมีความยอมรับตนเองมากเท่าไรก็就会有การยอมรับผู้อื่นได้มากขึ้นเท่านั้นและมีความไว้วางใจกันโดยเชื่อมั่นว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำให้เราเดือดร้อน จะให้การสนับสนุนเรา และความไว้วางใจนี้จะเกิดจากการยอมรับบุคคลอื่น มีการติดต่อกันอย่างเปิดเผย และมีการช่วยเหลือกันเท่าที่จะกระทำได้ ซึ่งความไว้วางใจนี้เป็นปัจจัยสำคัญ หากปราศจากความไว้วางใจซึ่งกันและกันแล้ว ความสัมพันธ์ก็ไม่อาจดำเนินต่อไปได้

2. การสื่อสารกันอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา ได้แก่การบอกความคิดความรู้สึกของเราให้ผู้อื่นทราบอย่างเปิดเผย และอย่างตรงไปตรงมา

3. การยอมรับและสนับสนุนกัน ได้แก่ การช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นมีปัญหาหรือประสบภาวะวิกฤติ

4. การรู้จักแก้ปัญหาและจัดการความขัดแย้ง จะช่วยให้บุคคลมีความใกล้ชิดและสนิทสนมกันมากขึ้น

จากแนวทางปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพนี้ สรุปได้ว่าเราต้องเข้าใจตัวของเราเองก่อน เป็นตัวของตัวเองและรู้วิธีที่จะสนองตอบต่อความต้องการของผู้อื่น โดยไม่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ หรือความสัมพันธ์ที่ตามมาในทางลบได้

6.3 การสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อน

วิจิตร อวระกุล (2537 : 65-69) กล่าวถึง วิธีปฏิบัติให้เพื่อนรักใคร่เห็นอกเห็นใจควรปฏิบัติดังนี้

1. เปิดฉากทักทายติดต่อกัน
2. มีความจริงใจต่อเพื่อน
3. หลีกเลี่ยงการนินทาเพื่อน
4. อย่าขัดทอดความผิดให้เพื่อน
5. ยกย่องชมเชยเพื่อนในสิ่งที่สมควร
6. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของเพื่อนด้วยความเต็มใจเสมอ
7. ให้เพื่อนทราบในเรื่องที่เขารับผิดชอบหรือเกี่ยวข้อง

8. ฟังความเห็นของเพื่อนๆบ้าง
9. หลีกเลี่ยงการทำตัวเหนือเพื่อน
10. ทำตัวให้เสมอต้นเสมอปลาย
11. ใจกว้างและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อน
12. ออกไปพบปะสังสรรค์กับเพื่อนบ้างตามโอกาส
13. ให้ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเพื่อนในยามทุกข์ยาก

อีกทั้งยังมีแนวทางในการปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยเฉพาะในวัยรุ่น เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อกัน ดังนี้ (กัญญา สุวรรณแสง. 2533 : 61-65 ; ปรานี พรณวิเชียร. 2534 : 76-78)

1. แสดงกริยายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความรัก ที่มีความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด
2. แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข
3. ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด โดยไม่ควรทำงานอย่างอื่นไปด้วยแล้วฟังไปด้วย เพราะเป็นกิริยาที่ไม่เหมาะสม อันแสดงถึงการไม่ให้ความสนใจแก่บุคคลนั้น
4. แสดงกิริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่นด้วยความตั้งใจและสีหน้าที่ยอมรับ
5. ทำตนให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี อย่าจ้องแต่จะจับผิดผู้อื่น จะทำให้เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน
6. แสดงความเกรงใจต่อผู้อื่น เนื่องจากความสนิทสนมเกินไปอาจจะทำให้ความเกรงใจลดลงน้อยลง
7. รู้จักรับอารมณ์ เมื่อเกิดสิ่งหนึ่งสิ่งใดทำให้ไม่พอใจ เพราะอาจเป็นสาเหตุของการทำลายซึ่งความสัมพันธ์ที่เคยมีมาก่อน
8. วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่านไม่ว่ากับบุคคลใดก็ตาม เพราะไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลง
9. รู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยความรู้สึกที่แท้จริง
10. จดจำข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ ของเพื่อนไว้ แสดงความเอาใจใส่ ความสนใจเพื่อน และความยินดีในวาระสำคัญ รวมทั้งแสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนมีทุกข์

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การปฏิบัติตนกับเพื่อนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในวัยรุ่น เพราะหากวัยรุ่นปฏิบัติตนกับเพื่อนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี ส่งผลให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

เพรคคอร์ท (สุภาพรรณ โคตรจรัส. 2527 ; อ้างอิงจาก Precott. 1961.) ได้สรุปว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความสุข คือ

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพของร่างกาย ข้อบกพร่องทางร่างกาย และลักษณะท่าทาง เป็นต้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับลูกด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

3. องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมทางบ้าน และฐานะทางบ้าน

4. องค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน ทั้งที่บ้านและสถานศึกษา

5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติและแรงจูงใจ

6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัวและการแสดงอารมณ์
เฟลนเดอร์ (ชีรวิวัฒน์ นิจนตร. 2526 ; อ้างอิงจาก Flanders. 1959.) ได้ทำการวิจัยพบว่า การที่ครูให้การยกย่องและให้กำลังใจนักเรียน รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีทางด้านอารมณ์และสังคมภายในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี

ไซมอน (อำพร เจนประภาพงศ์. 2528 ; อ้างอิงจาก Symonds. 1955.) ได้ทำวิจัยคุณลักษณะที่ดีของครูโดยให้นักเรียนชั้น 7 , 8 และ 9 จำนวน 453 คน เป็นผู้ประเมินครูผู้สอนในโรงเรียน จำนวน 32 คน ว่าเป็นครูดีหรือไม่ ซึ่งครูเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกจากนักเรียนเอง หลังจากนั้นก็ให้ผู้สังเกตการณ์จำนวน 17 คน ทำการสังเกตครูเหล่านี้ขณะที่ทำการสอน ได้ข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักเรียน คือ ครูที่มีลักษณะอบอุ่นเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เข้าใจปัญหาทางอารมณ์และความต้องการของนักเรียน มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียนมีพฤติกรรมและอารมณ์ที่คงเส้นคงวา สามารถอธิบายบทเรียนได้เข้าใจอย่างชัดเจนและมีใจรักในการสอน กระตุ้นให้นักเรียนเรียนอย่างเต็มความสามารถ รู้จักใช้สื่อการเรียนการสอนที่เร้าความสนใจและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนจะไม่ทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย กิจกรรมการเรียนส่วนครูที่มีลักษณะไม่ดีและไม่มีเทคนิคการสอนที่ดีจะสร้างความเบื่อหน่ายในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน

โรเบอร์ตา (มารุต พัฒนาผล. 2546 :50 ; อ้างอิงจาก Roberta. 2002) ได้ทำวิจัยสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกระบวนการสอนเป็นทีมโดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์และการประเมินนักเรียนว่าการสอนด้วยกระบวนการสอนเป็นทีมจะทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์สิ่งใดบ้าง ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 มิติ คือ กลุ่มครูที่ร่วมกันสอน และกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนเป็นทีมดังกล่าวซึ่งการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยที่ดำเนินการสัมภาษณ์กับนักเรียนทั้งหมด 8 ข้อ ดังนี้

1. นักเรียนคาดหวังสิ่งใดจากการเรียนในห้องเรียนนั้น
2. นักเรียนคิดว่าห้องเรียนนี้แตกต่างจากห้องเรียนอื่น ๆ อย่างไร
3. นักเรียนคิดอย่างไรที่ได้เรียน 2 วิชาในเวลาเดียวกัน
4. นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากการทำแฟ้มสะสมงาน
5. นักเรียนต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้ในห้องเรียนอื่น ๆ หรือไม่
6. นักเรียนประทับใจหรือชอบอะไรมากที่สุดจากการเรียนลักษณะนี้
7. นักเรียนไม่ชอบสิ่งใดมากที่สุดจากการเรียนในห้องเรียน
8. ถ้านักเรียนต้องการปรับปรุงการเรียนการสอนลักษณะนี้จะปรับปรุงสิ่งใด

ผลจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักเรียน คือ นักเรียนประเมินผลจากการเรียนของตนเองว่า ประทับใจและไม่อยากลืมเพื่อนและระยะเวลาที่อยู่ในช่วงการเรียน

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

มารุต พัฒนาผล (2546 : 89) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 727 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการเรียนรู้ และแบบสอบถามความสุขในการเรียนรู้ พบว่า ตัวแปรอิสระระดับนักเรียน ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว และเจตคติต่อครูผู้สอนส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าตัวแปรอิสระระดับนักเรียน ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว และเจตคติต่อครูผู้สอนสามารถร่วมทำนายความสุขในการเรียนรู้ได้ร้อยละ 37.90 ตัวแปรอิสระระดับห้องเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคุณลักษณะของผู้เรียน ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าตัวแปรอิสระระดับห้องเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคุณลักษณะของผู้เรียนสามารถร่วมทำนายความสุขในการเรียนรู้ได้ร้อยละ 36.20

จันทร์รัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของวิกเคอร์ริงและแกมสันในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล เพื่อศึกษาผลของการประยุกต์หลักการเรียนรู้

ของวิเคอร์ริงและแกมสันในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลภายหลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยประยุกต์หลักการเรียนรู้ของวิเคอร์ริงและแกมสัน กับกลุ่มที่ได้รับการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 84 คนที่กำลังเรียนภาคทฤษฎี วิชาการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จัดเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 42 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบจับคู่โดยใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการสอนโดยประยุกต์หลักการเรียนรู้ของวิเคอร์ริงและแกมสัน และแบบวัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลที่นักวิจัยสร้างขึ้น ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและได้รับการหาความเที่ยงของแบบสอบถามความรู้ทางการพยาบาลจิตเวชศาสตร์โดยใช้สูตร K-20 และสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบรัด ในแบบวัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .59 และ .88 ตามลำดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติแบบทดสอบที

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลหลังการสอนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
2. การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลก่อนการสอนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
3. การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลหลังการสอนในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้รายงานสรุปย่อการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช (2543 : บทคัดย่อ)ว่า ได้ดำเนินการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนได้แก่ บุคลิกลักษณะของครู การจัดสถานที่ภายในโรงเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน เนื้อหาที่เรียน กิจกรรมการเรียน การใช้สื่ออุปกรณ์ การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู การดำเนินการสอนและวัดผลประเมินผลการเรียน ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุขนั้นมี 3 รูปแบบคือ รูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุขของครูใจดี ซึ่งมีการสร้างเจตคติต่อครู โดยการมีเมตตา สุภาพ ใจเย็น ให้อิสระแก่นักเรียน รักนักเรียนเหมือนลูก การขัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถสรุปผลการเรียนเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยที่รูปแบบการเรียนรู้ของครูใจดีจะมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อครูก่อนทำการสอนโดยการเป็นกันเองกับนักเรียนตลก ขบขัน นักเรียนมีความสนุกสนานไม่เครียด ส่วนรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุขของครูมีระเบียบก็จะมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อครูก่อนทำการสอน โดยการเป็นคนตรงต่อเวลา แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พูดจาตรงไปตรงมา มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ใฝ่สูง มีเหตุผล การจัดกระบวนกรเรียนการสอนไม่

ยึดขั้นตอนแต่จะจัดแบบง่าย ๆ ยึดหลักการยืดหยุ่นเนื้อหาให้นักเรียนสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียน ส่วนรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุขของครูอารมณ์ดี จะใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข หลายวิธีในลักษณะง่าย ๆ

แพรวพรรณ พิเศษ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี และระยอง จำนวน 840 คน โมเดลประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 5 ตัว ได้แก่ ลักษณะครู ลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง ลักษณะเพื่อนในกลุ่ม ลักษณะนักเรียน และการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุข และแบบสอบถามการเรียนรู้ที่มีความสุข ผลการวิจัยปรากฏว่า ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการเรียนรู้ที่มีความสุขได้ร้อยละ 87 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงกับการเรียนรู้ที่มีความสุข ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ลักษณะครู ลักษณะนักเรียน ลักษณะเพื่อนในกลุ่ม และลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครองตามลำดับ

ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร (2546) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยวิธีการเรียนรู้ที่มีความสุข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ในส่วนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ด้านเกี่ยวกับตนเอง วิชาเรียน สัมพันธ์ภาพกับคนอื่น และด้านบรรยากาศในการเรียน หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน และผลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการสอนโดยวิธีการเรียนรู้ที่มีความสุข ทำให้นักเรียนสนใจ กระตือรือร้น มีความสุขและสนุกสนานในการเรียน นักเรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและมีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออกสามารถแก้ปัญหาและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กรมวิชาการ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รักของเด็กไทย โดยการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 84 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 86 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 87 คน ที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน 21 โรงเรียน โรงเรียนละ ประมาณ 12 คน และเป็นนักเรียนใน 7 จังหวัดได้แก่ กรุงเทพฯ สุพรรณบุรี ปราจีนบุรี ลพบุรี แพร่ พัทลุง และสกลนคร โดยได้ดำเนินการสัมภาษณ์นักเรียน ใน 3 ประเด็น ได้แก่ รักโรงเรียน รักเพื่อน และรักครู ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งที่เป็นเด็กสนใจเรียนและไม่สนใจเรียน มาถึงโรงเรียนแล้วสบายใจ เพราะว่ามีเพื่อนเล่น (60% และ 62%) ได้เรียนหนังสือได้ความรู้ (12% และ 26%) ครูเป็นคนดี (2% และ 7%) ตามลำดับ

ดวงเดือน พิพัฒน์ชูเกียรติ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 465 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 158 คน เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 307 คน แบ่งเป็น 4 สาขาวิชา ได้แก่ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และ

วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้สึกมีคุณค่าแห่งตน ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยทางด้านกายภาพ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยทางด้านสังคม และความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษา ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยทางด้านสังคมผลต่อความสุขสมบูรณ์โดยรวม และในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยทางด้านสังคมสามารถร่วมทำนายความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาได้ร้อยละ 5.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุขุมาล อุดม (2548 : บดคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้อย่างมีความสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 จำนวน 250 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2547 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข จำนวน 48 ข้อ แยกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านผู้เรียน องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านผู้สอน และองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า องค์ประกอบด้านผู้เรียนและด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ($r = .396$ และ $r = .344$) แต่องค์ประกอบด้านผู้สอนและองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ($r = .285$ และ $r = .236$)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า มีปัจจัยที่น่าจะทำให้การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนหลายประการซึ่งผู้วิจัยเลือกมาศึกษาเพียงบางประการเท่านั้น ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) เกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 56 โรงเรียน 115 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 3,628 คน ดังแสดงในตาราง 1

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two- Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน โดยมีรายละเอียดการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลหน่วยสมาชิกของประชากรจากแหล่งทุติยภูมิ คือ กลุ่มชนบุรี แล้วจัดทำกรอบของการสุ่ม (Sampling Frame) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น จำแนกโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด ตามเกณฑ์ของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่	มีนักเรียนจำนวน	801 คน ขึ้นไป
โรงเรียนขนาดกลาง	มีนักเรียนจำนวน	401 – 800 คน
โรงเรียนขนาดเล็ก	มีนักเรียนจำนวน	1 – 400 คน

จากการจัดโรงเรียนตามขนาดที่แบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถแบ่งจำนวนนักเรียนตามขนาดของโรงเรียน ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มกรุงเทพมหานคร
สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน (โรงเรียน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	จำนวนนักเรียน (คน)
ใหญ่	9	33	1,212
กลาง	19	44	1,429
เล็ก	28	38	987
รวม	56	115	3,628

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น แล้วดำเนินการสุ่มตามหลักของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักของการสุ่มที่อาศัยการกำหนดความคลาดเคลื่อน (Limit of error) และระดับความเชื่อมั่น (Level of Confidence ; $1 - \alpha$) ที่ .95 ($\alpha = .05$) ในการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร โดยอาศัยข้อมูลในการประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 กำหนดขนาดความคลาดเคลื่อน ($e = Z_{0.5/2} S_{\bar{x}}$) เท่ากับ 1.5 ได้จากคะแนนเต็มของแบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าขนาดของความคลาดเคลื่อนที่กำหนด เป็นขนาดที่เพียงพอในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการตัดสินใจในกรณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

1.2 ค่าประมาณความแปรปรวนของประชากร (σ^2) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยได้มาจากการนำแบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขไปทดลองหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย จำนวน 100 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 37 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 35 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 28 คน พบว่ามีค่าความแปรปรวนเท่ากับ 212.48 , 95.95 และ 138.36 ตามลำดับ

1.3 จากข้อมูลจำนวนประชากร และข้อมูลสำหรับกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากข้อ 1 และ 2 ผู้วิจัยนำไปคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 (มยุรี ศรีชัย. 2538: 105) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คน

2. ทำการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two - Stage Random Sampling) โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) โดยผู้วิจัยสุ่มจำนวนโรงเรียนร้อยละ 20 ของแต่ละขนาดของโรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 12 โรงเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	จำนวนนักเรียน (คน)
ใหญ่	1. วัดมะลิ	2	69
	2. วัดสุทธาราม	4	180
กลาง	1. วัดดุสิตาราม	3	93
	2. วัดเปาโรหิตย์	3	89
	3. วัดสุวรรณาราม	3	115
	4. วัดวิเศษการ	2	63
เล็ก	1. วัดโพธิ์เรียง	2	52
	2. วัดดงมูลเหล็ก	1	26
	3. วัดบางขุนนนท์	1	26
	4. วัดใหม่ยายนุ้ย	1	28
	5. วัดดีดวด	1	27
	6. วัดทองนพคุณ	1	26
รวม	12	24	794

2.2 ทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) โดยทำการสุ่มจำนวนห้องเรียนประมาณร้อยละ 20 ของจำนวนห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่สอง ได้จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 12 ห้องเรียน ซึ่งจำแนกตามขนาดของโรงเรียนได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ 2 ห้องเรียนจำนวน 80 คน โรงเรียนขนาดกลาง 4 ห้องเรียนจำนวน 125 คน โรงเรียนขนาดเล็ก 6 ห้องเรียน จำนวน 159 คน และมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 364 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนห้อง และจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	จำนวนนักเรียน (คน)
ใหญ่	1. วัดมะลิ	1	38
	2. วัดสุทธาราม	1	42
กลาง	1. วัดดุสิตาราม	1	33
	2. วัดเปาโรหิตย์	1	28
	3. วัดสุวรรณาราม	1	32
	4. วัดวิเศษการ	1	32
เล็ก	1. วัดโพธิ์เรียง	1	26
	2. วัดดงมูลเหล็ก	1	26
	3. วัดบางขุนนนท์	1	26
	4. วัดใหม่ยายนุ้ย	1	28
	5. วัดดีดวด	1	27
	6. วัดทองนพคุณ	1	26
รวม	9	9	364

การตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาถึงระดับความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เป็นเกณฑ์ในการประมาณค่าที่ยอมรับได้ ที่ระดับความเชื่อมั่นของการประมาณค่าเฉลี่ยร้อยละ 95 ในขั้นตอนการวางแผนการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเท่ากับ 1.5 นั้น เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขพบว่า มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการประมาณค่าเฉลี่ย ($S_{\bar{x}}$) ในภาพรวมเท่ากับ 0.74 และผู้วิจัยได้กำหนดการประมาณค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขไว้ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมีความคลาดเคลื่อน ($Z_{0.5/2} S_{\bar{x}}$) เท่ากับ 1.45 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าความคลาดเคลื่อนที่วางแผนไว้ จึงสรุปได้ว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีขนาดเหมาะสม และเพียงพอต่อการนำไปใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

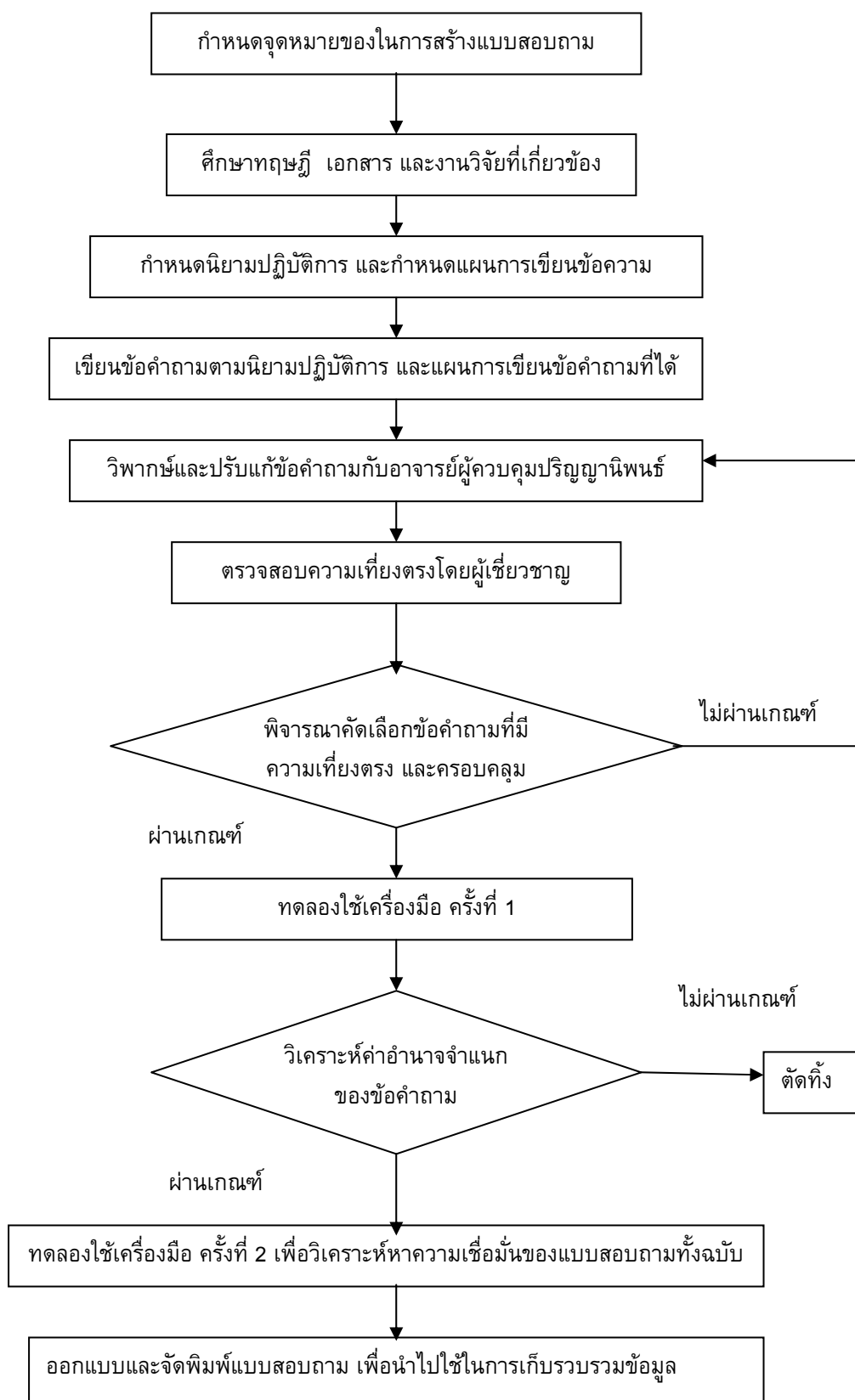
ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3. วิธีดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้วิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข โดยมีวิธีดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถาม

จากภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบสอบถามเพื่อสร้างแบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข
2. ศึกษาทฤษฎี แนวคิดและเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ จากแนวทางการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามคุณลักษณะที่ต้องการวัด
4. เขียนข้อคำถามของแบบสอบถามการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ให้ครอบคลุมตามโครงสร้างของนิยามเชิงปฏิบัติการจำนวน 45 ข้อ
5. วิพากษ์และปรับแก้ข้อคำถามกับอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อปรับการใช้ภาษา และให้ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงและครอบคลุมตามโครงสร้างทฤษฎี
6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านจิตวิทยาการศึกษา และด้านวัดผลการศึกษา จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยหาความเที่ยงตรงพินิจ (Face Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง ความครอบคลุม และความสอดคล้องตามนิยามไว้ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลการพิจารณาพบว่าข้อคำถามผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 43 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.6 – 1.00
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่คือโรงเรียนวัดยางสุทธาราม จำนวน 37 คน โรงเรียนขนาดกลางคือโรงเรียนวัดจันทรแก้วจงกลณี จำนวน 35 คน และโรงเรียนขนาดเล็กคือโรงเรียนวัดปฐมบุตร จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total Correlation) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.2121 ถึง 0.641 ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ 30 ข้อ โดยคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป และสอดคล้องตามนิยาม จำนวน 30 ข้อ
8. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกในข้อ 7 ไปทดลองใช้ (Try out) ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่คือโรงเรียนวัดยางสุทธาราม จำนวน 37 คน โรงเรียนขนาดกลางคือโรงเรียนวัดจันทรแก้วจงกลณี จำนวน 35 คน และโรงเรียนขนาดเล็กคือโรงเรียนวัดปฐมบุตร จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9039

9. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

ในวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว
- ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน
- ฉบับที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน
- ฉบับที่ 5 แบบสอบถามแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

โดยมีการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัวของวัฒนา ปลายะเพียนทอง (2546) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ เป็นส่วนใหญ่ บางครั้ง ไม่เคยเลย จำนวน 15 ข้อ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.8950 นำมาปรับข้อคำถามและมีจำนวน 15 ข้อ และยังคงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

2. แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามวัดคุณภาพในการสอนของครูของครองสิน มิตะทัง (2548) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ จริงมาก จริงค่อนข้างมาก จริงปานกลาง จริงค่อนข้างน้อย จริงน้อย จำนวน 25 ข้อ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9100 นำมาปรับข้อคำถามและมีจำนวน 25 ข้อ และยังคงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนันทยา ใจตรง ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ จริงมาก จริงค่อนข้างมาก จริงปานกลาง จริงค่อนข้างน้อย จริงน้อย จำนวน 20 ข้อ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9054 นำมาปรับข้อคำถามและมีจำนวน 20 ข้อ และยังคงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนของพิทักษ์ วงแหวน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็น

ด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 20 ข้อ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.8841 นำมาปรับข้อคำถามและมีจำนวน 20 ข้อ และยังคงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5. แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของศศิธร ลีป่อน้อย ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ได้แก่ จริงมากที่สุด ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริงมากที่สุด จำนวน 20 ข้อ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.8930 นำมาปรับข้อคำถามและมีจำนวน 20 ข้อ และยังคงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

จากแบบวัดข้างต้น จำนวน 5 ฉบับ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่คือโรงเรียนวัดยางสุทธาราม จำนวน 37 คน โรงเรียนขนาดกลางคือโรงเรียนวัดจันทรแก้วจงกลณี จำนวน 35 คน และโรงเรียนขนาดเล็กคือโรงเรียนวัดปฐมบุตร จำนวน 28 คน รวมจำนวนนักเรียน 100 คน แล้วตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังตาราง

ตาราง 4 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนา จากการนำแบบสอบถามมาทดลองใช้

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนา	ค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว	0.7255
แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน	0.8120
แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	0.8889
แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน	0.8081
แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	0.9096

ลักษณะของเครื่องมือการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน และแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีความสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
01	นักเรียนมีความสุขสนุกสนานเมื่อได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน					
02	นักเรียนรู้สึกมั่นใจในตัวเองเพราะได้รับการยอมรับจากครูและเพื่อนว่ามีความสามารถ					

เกณฑ์การตรวจคะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

จริงมาก	ให้	5	คะแนน
จริงค่อนข้างมาก	ให้	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงค่อนข้างน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อย	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของแบบสอบถามการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขจำนวน 30 ข้อ
คะแนนเต็ม 150 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
135.00 – 150.00	นักเรียนมีการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด
105.00 – 134.99	นักเรียนมีการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอยู่ในระดับมาก
75.00 – 104.99	นักเรียนมีการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง
45.00 – 74.99	นักเรียนมีการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอยู่ในระดับน้อย
30.00 – 44.99	นักเรียนมีการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
01	เมื่อมีปัญหาในการเรียน ข้าพเจ้าจะปรึกษาบุคคลในครอบครัว				
02	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัวบิดามารดาจะปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา				

เกณฑ์การตรวจคะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

	ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ	
เป็นประจำ	ให้	4 คะแนน	1	คะแนน
เป็นส่วนใหญ่	ให้	3 คะแนน	2	คะแนน
บางครั้ง	ให้	2 คะแนน	3	คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	1 คะแนน	4	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว จำนวน 15 ข้อ
คะแนนเต็ม 60 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
42.50 - 60.00	นักเรียนมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี
37.50 - 42.49	นักเรียนมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับค่อนข้างดี
22.50 - 37.49	นักเรียนมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี
15.00 - 22.49	นักเรียนมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น) โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นประจำ
 จริงค่อนข้างมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่
 จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนปานกลาง
 จริงค่อนข้างน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นบางครั้ง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับการปฏิบัติของครูผู้สอนเป็นส่วนน้อย

ข้อ	ข้อความ	จริงมาก	จริงค่อนข้างมาก	จริงปานกลาง	จริงค่อนข้างน้อย	จริงน้อย
01	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้สนุกสนาน					
02	ครูจะกล่าวคำชมเชยเมื่อนักเรียนตอบคำถามถูกต้อง					

เกณฑ์การตรวจคะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

	ข้อความทางบวก			ข้อความทางลบ	
จริงมาก	ให้	5	คะแนน	1	คะแนน
จริงค่อนข้างมาก	ให้	4	คะแนน	2	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน	3	คะแนน
จริงค่อนข้างน้อย	ให้	2	คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อย	ให้	1	คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของแบบสอบถามวัดคุณภาพการสอนของครู จำนวน 25 ข้อ
 คะแนนเต็ม 125 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย

การแปลความหมาย

112.50 - 125.00	นักเรียนรับรู้ว่าคุณภาพการสอนในระดับดีมาก
87.50 - 112.49	นักเรียนรับรู้ว่าคุณภาพการสอนในระดับดี
62.50 - 87.49	นักเรียนรับรู้ว่าคุณภาพการสอนในระดับปานกลาง

- 37.50 - 62.49 นักเรียนรับรู้ว่าคุณมีคุณภาพการสอนในระดับไม่ค่อยดี
 25.00 - 37.49 นักเรียนรับรู้ว่าคุณมีคุณภาพการสอนในระดับไม่ดีเลย

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
01	ข้าพเจ้าตั้งใจจะทำคะแนนสอบให้ได้คะแนน สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้					
02	ข้าพเจ้าจะเปรียบเทียบผลการเรียนกับเพื่อน ที่เรียนเก่งกว่าตน เพื่อจะได้พัฒนาตนเองให้ เรียนดีขึ้น					

เกณฑ์การตรวจคะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

	ข้อความทางบวก			ข้อความทางลบ	
จริงมาก	ให้	5	คะแนน	1	คะแนน
จริงค่อนข้างมาก	ให้	4	คะแนน	2	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน	3	คะแนน
จริงค่อนข้างน้อย	ให้	2	คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อย	ให้	1	คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ

คะแนนเต็ม 100 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย

การแปลความหมาย

- 90.00 - 100.00 นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูงมาก
 70.00 - 89.99 นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูง
 40.00 - 69.99 นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับปานกลาง

30.00	-	49.99	นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
20.00	-	29.99	นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับต่ำ

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย ยิ่ง
01	ยิ่งเรียนหนังสือ ข้าพเจ้ายิ่งพบเรื่องน่ารู้ น่าสนใจ					
02	ยิ่งมีความรู้มากเท่าไร เราจะสามารถดำเนิน ชีวิตได้ดีเท่านั้น					

เกณฑ์การตรวจคะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

	ข้อความทางบวก			ข้อความทางลบ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ

คะแนนเต็ม 100 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
90.00 - 100.00	นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนในระดับดีมาก
70.00 - 89.99	นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนในระดับดี
50.00 - 69.99	นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนในระดับปานกลาง

30.00 - 49.99 นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนในระดับไม่ค่อยดี

20.00 - 29.99 นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนในระดับไม่ดี

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามวัดแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติการหรือความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงมากที่สุด
01	ในการทำงานกลุ่มนักเรียนจะรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันจากเพื่อนในกลุ่ม				
02	นักเรียนช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน				

เกณฑ์การตรวจคะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

จริงมากที่สุด ให้ 4 คะแนน

ค่อนข้างจริง ให้ 3 คะแนน

ค่อนข้างไม่จริง ให้ 2 คะแนน

ไม่จริงมากที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 80 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย

การแปลความหมาย

65.00 - 80.00 มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับดี

50.00 - 64.99 มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับค่อนข้างดี

35.00 - 44.99 มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับค่อนข้างไม่ดี

20.00 - 34.99 มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับไม่ดี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 6 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูล กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มกรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย กลุ่มกรุงเทพมหานคร ยื่นต่อผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลาและสถานที่ที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามจำนวน 6 ฉบับ ให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถาม

4. เมื่อถึงกำหนดเวลาที่นัดหมายกับโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งก่อนที่นักเรียนทำการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แจงเพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อนักเรียน เพื่อว่านักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุดพร้อมทั้งรับแบบสอบถามคืนภายในวันนั้น

5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวันละ 1 โรงเรียน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 27 มิถุนายน ถึง 8 สิงหาคม 2551 รวมทั้งสิ้น 364 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงระยะเวลา และมีการพักระหว่างระยะเวลาประมาณ 15 นาที ดังนี้

- 5.1 ช่วงระยะเวลาที่ 1 สอบวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข และสัมพันธภาพในครอบครัว

- 5.2 ช่วงระยะเวลาที่ 2 สอบวัดคุณภาพการสอน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

- 5.2 ช่วงระยะเวลาที่ 3 สอบวัดเจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

6. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบของแต่ละคนที่ตอบครบทุกชุดได้จำนวนที่สมบูรณ์จำนวน 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาตรวจ ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน และรายงานผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรของตัวแปรปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และตัวแปรตาม คือ การเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีความสุข

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยและระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีความสุข โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และคำนวณหาค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test)

3. คำนวณหาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Bata - Weight) ของตัวแปรปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter) และแบบขั้นตอน (Stepwise) และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักความสำคัญ โดยทดสอบค่าที (t - test) ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทั้งสองวิธีนั้น เพื่อยืนยันว่าตัวแปรปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้นส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขหรือไม่ จากนั้น เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างเรียนรู้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สูตรการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 (มยุรี ศรีชัย. 2538)

$$n = \frac{\sum_{g=1}^k \frac{N_g^2 S_g^2}{W_g}}{\frac{N^2 e^2}{Z_{\alpha/2}^2} + \sum_{g=1}^j N_g S_g^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
	K	แทน	จำนวนขนาดของโรงเรียน
	S_g^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า
	N_g	แทน	จำนวนนักเรียนแต่ละชั้น
	W_g	แทน	$\frac{N_g}{N}$

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

2.1 การหาความเที่ยงตรงพินิจ (Face Validity) โดยการพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) โดยใช้สูตรของโรวินेलและแฮมเบิลตัน (ล้วน สายยศ และอัศณา สายยศ. 2543 : 248 ; อ้างอิงจาก Rovinelli and Hambleton. 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	แทน	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ .2545 : 84)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถามรายข้อ
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้อที่เหลือทั้งหมด

2.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ . 2545 : 220)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.1.1 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.1.3 ค่าเฉลี่ยประชากร ใช้สูตร (ระวีวรรณ พันธุ์พานิช. 2541 : 162)

$$\mu = \bar{X} \pm Z_{\alpha/2} \sigma_{\bar{X}}$$

เมื่อ	μ	แทน	ค่าเฉลี่ยประชากร
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sigma_{\bar{X}}$	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยประชากร

3.2 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
(Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 314)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนตัวแปร X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนตัวแปร Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนตัวแปร X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนตัวแปร Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณ X กับ Y ทุกคู่

3.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร t - test
(ชูศรี วงศ์รัตน์ .2546 :317)

$$t = \frac{r\sqrt{n-2}}{\sqrt{1-r^2}} \quad df = n - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าจากการแจกแจงแบบที่
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	df	แทน	n - 2

3.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.
2540:331)

$$R_{Y.12\dots k} = \sqrt{\beta_1 r_{Y1} + \beta_2 r_{Y2} + \dots + \beta_k r_{Yk}}$$

เมื่อ	$R_{Y.12\dots k}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (Y)กับตัวแปรอิสระ(1),(2),...(k)
	β_k	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระตัวที่ k

r_{Yk} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (Y) กับตัวแปรอิสระตัว(k)

3.5 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร F – test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540:332)

$$F = \frac{R^2 / k}{(1 - R^2) / (N - k - 1)}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าแจกแจงแบบ F (F - Distribution)
	R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ
	df_1	แทน	k
	df_2	แทน	N – k -1

3.6 คำนำน้หนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ (Score Weight)โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540:346)

$$b_j = \beta_j \frac{S_Y}{S_j}$$

เมื่อ	b_j	แทน	ค่าน้หนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ j ในรูปคะแนนดิบ
	β_j	แทน	ค่าน้หนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ j ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	S_j	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ j
	S_Y	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรตาม

3.7 ทดสอบนัยสำคัญของน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ โดยใช้สูตร t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540:344)

$$t = \frac{b_i}{SE_{bi}} \quad ; \quad df = N - K - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบทีของค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระแต่ละตัว
	b_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระแต่ละตัว
	SE_{bi}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	K	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการนำเสนอและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

X_1	แทน	สัมพันธภาพในครอบครัว
X_2	แทน	คุณภาพการสอน
X_3	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
X_4	แทน	เจตคติต่อการเรียน
X_5	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
Y	แทน	การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข
k	แทน	คะแนนเต็มของแบบสอบถาม
$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$S_{\bar{x}}$	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่าเฉลี่ย
df	แทน	ค่าองศาแห่งความอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (Mean Squares SS)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณ
R^2_{adj}	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณแบบปรับแก้
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนมาตรฐาน
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F - distribution)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานและการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรของตัวแปรปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และตัวแปรตาม ได้แก่ การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข
3. ผลการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter)
  - 3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้การทดสอบ ค่าเอฟ (F - test)
  - 3.2 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัย และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักความสำคัญโดยใช้ค่าที (t - test)
4. ผลการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise)
  - 4.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้การทดสอบ ค่าเอฟ (F - test)
  - 4.2 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัย และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักความสำคัญโดยใช้ค่าที (t - test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานและการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรของตัวแปรปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานและการประมาณค่าเฉลี่ยประชากร ที่ความเชื่อมั่น 95 % ของปัจจัยแต่ละด้านและการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปร	k	$\bar{X}$	S.D.	$S_{\bar{X}}$	ผลการประมาณค่าเฉลี่ยประชากร	การแปลความหมาย
X_1	60	44.07	8.01	0.42	43.79 - 45.71	ดี
X_2	125	99.55	12.84	0.67	98.24 - 100.86	ดี
X_3	100	78.76	12.31	0.66	77.17 - 80.05	สูง
X_4	100	80.68	10.66	0.56	79.59 - 81.77	ดี
X_5	80	60.34	11.26	0.59	59.18 - 61.50	ค่อนข้างดี
Y	150	122.53	14.28	0.74	121.06 - 124.00	จริงมาก

จากตาราง 5 พบว่า ตัวแปรปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว (X_1) คุณภาพการสอน (X_2) เจตคติต่อการเรียน (X_4) อยู่ในระดับดี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) อยู่ในระดับสูง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5) อยู่ในระดับค่อนข้างดี และตัวแปรตามการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข (Y) อยู่ในระดับจริงมาก

ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพในครอบครัว (X_1) คุณภาพการสอน (X_2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) เจตคติต่อการเรียน (X_4) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5) และการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข (Y) คือ 0.42, 0.67, 0.66, 0.56, 0.59 และ 0.74 ตามลำดับ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
สัมพันธภาพในครอบครัว (X ₁)	1.000	.359**	.592**	.282**	.418**	.434**
คุณภาพการสอน (X ₂)		1.000	.358**	.348**	.404**	.406**
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X ₃)			1.000	.322**	.568**	.692**
เจตคติต่อการเรียน (X ₄)				1.000	.191**	.381**
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X ₅)					1.000	.582**
การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข (Y)						1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ตัวแปรปัจจัยแต่ละตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมากที่สุด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.692 รองลงมา คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน เจตคติต่อการเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.582 , 0.434 , 0.406 และ 0.381 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตัวแปรปัจจัย พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.191 ถึง 0.592 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในสูงที่สุดนั้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพในครอบครัว กับ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เนื่องจากตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรปัจจัยมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) โดยการทดสอบค่า Tolerance ซึ่งถ้าพบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรปัจจัยตัวใดมีค่าน้อยจนเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรปัจจัยตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรปัจจัยตัวอื่นมาก (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2549 : 370) และทดสอบค่า VIF (Variance inflation factor) ซึ่งหากพบว่าค่า VIF มีค่า 10 ถือว่าตัวแปรปัจจัยตัวนั้นมีความสัมพันธ์กัน หรือเกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (วิรัช พานิชวงค์. 2545 : 166) ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่า Tolerance และ VIF เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัย

ตัวแปรปัจจัย	Collinearity statistics	
	Tolerance	VIF
สัมพันธภาพในครอบครัว (X_1)	.617	1.621
คุณภาพการสอน (X_2)	.737	1.356
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3)	.507	1.971
เจตคติต่อการเรียน (X_4)	.826	1.211
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5)	.625	1.601

จากตาราง 7 พบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรปัจจัยมีค่าตั้งแต่ .507 ถึง .826 ซึ่งมีค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย และเมื่อพิจารณาค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 1.211 ถึง 1.971 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่า ตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย ผลที่ได้จากค่า Tolerance และค่า VIF ให้ผลสอดคล้องกัน จึงสรุปได้ว่าตัวแปรที่ศึกษาไม่เกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

3. ผลการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter)

3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้การทดสอบ ค่าเอฟ (F - test) ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	5	46.403	9.281	92.767**
Residual	358	35.815	.100	
Total	363	82.219		
R = .751 R ² = .564 R ² _{adj} = .558				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพ

ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีค่าเท่ากับ 0.751 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีค่าเท่ากับ 0.564 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 5 ตัวแปรรวมกันอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขได้ร้อยละ 56.40

3.2 คำนำนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าำนำนัยสำคัญโดยใช้ค่าที (t - test) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 คำนำนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปร	b	β	SE _b	t	ลำดับ
สัมพันธภาพในครอบครัว (X ₁)	-.032	-.036	.040	-.811	5
คุณภาพการสอน (X ₂)	.080	.087	.038	2.138*	4
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X ₃)	.370	.486	.037	9.931**	1
เจตคติต่อการเรียน (X ₄)	.139	.155	.034	4.046**	3
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X ₅)	.217	.256	.037	5.807**	2

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า คำนำนัยสำคัญของปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยด้านคุณภาพการสอน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน อย่างมีความสุขอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาคำนำนัยสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมากที่สุด โดยมีค่าำนำนัยสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.486 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เจตคติต่อการเรียน คุณภาพการสอน ซึ่งมีค่าำนำนัยสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.256 , 0.155 และ 0.087 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter) พบว่าปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรปัจจัย 4 ตัวแปรส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อเป็นการยืนยันว่ามีตัวแปรปัจจัย 4 ตัวแปรส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise) ด้วย และได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

4. ผลการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise)

4.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้การทดสอบ ค่าเอฟ (F - test) ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	46.338	11.584	115.905**
Residual	359	35.881	.100	
Total	363	82.219		

$R = .751 \quad R^2 = .564 \quad R^2_{adj} = .559$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านคุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีค่าเท่ากับ 0.751 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีค่าเท่ากับ 0.564 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 4 ตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขได้ร้อยละ 56.40

4.2 คำนำน้าหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักความสำคัญโดยใช้ค่าที (t - test) ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปร	b	β	SE _b	t	ลำดับ
คุณภาพการสอน (X ₂)	.076	.082	.037	2.043*	4
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X ₃)	.357	.469	.034	10.634**	1
เจตคติต่อการเรียน (X ₄)	.136	.153	.034	3.997**	3
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X ₅)	.214	.253	.037	5.763**	2

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยด้านคุณภาพการสอน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมากที่สุด โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.357 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เจตคติต่อการเรียน คุณภาพการสอน ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.214 , 0.136 และ 0.076 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัย ซึ่งคัดสรรมาจากทฤษฎีและงานวิจัย โดยตัวแปรปัจจัยซึ่งได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับการวิจัยครั้งนี้จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 364 ซึ่งได้มาโดย การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two- Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9039 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7255 ฉบับที่ 3 แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8120 ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8889 ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8081 ฉบับที่ 6 แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9096 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตั้งแต่วันที่ 27 มิถุนายน ถึง 8 สิงหาคม 2551 หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนจากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และทำการหาค่าสถิติพื้นฐานและการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากรของคะแนนจากแบบสอบถามทุกฉบับ วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) การทดสอบค่าเอฟ (F - test) จากนั้นวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta - Weight) ของตัวแปรปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีค่าเท่ากับ 0.751 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรปัจจัยทั้ง 4 ตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขได้ร้อยละ 56.40

2. คำนำน้าหนักความสำคัญของปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยด้านคุณภาพการสอน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ของปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมากที่สุด โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.486 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เจตคติต่อการเรียน คุณภาพการสอน ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.256 , 0.155 และ 0.087 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมากที่สุด รองลงมา คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน และ เจตคติต่อการเรียน ตามลำดับสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ของกิตติยวดี บุญเชื้อ และคณะ(2544 : 34-84) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีบรรยากาศในการเรียนที่ผ่อนคลาย มีบทเรียนสนุกสนาน มีกิจกรรมที่หลากหลาย และการที่เด็กมีความรักและความภูมิใจในตนเอง และกลุ่มเพื่อนคอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันและกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของอุทุมพร ตรังสมบัติ (2543 : 8-14) กล่าวว่า เด็กจะเกิดการเรียนได้ดีขึ้นอยู่กับ ครอบครัว ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในครอบครัวเห็นความสำคัญของการศึกษา สนับสนุนให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีจะทำให้เด็กเกิด

ปัญหาทางจิตใจ มีอารมณ์เศร้า วิตกกังวลเรียนรู้อย่างไม่มีความสุข ครูมีทักษะการสอนที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

2. คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐาน ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยากลำบากหรือต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ พยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จเป็นความมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้มีความสุขสบายเมื่อประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับเพรคอตท์(สุภาพรรณ โคตรจรัส. 2527 ; อ้างอิงจาก Precott. 1961.) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความสุข คุณภาพการสอนส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข โดยสอดคล้องกับกิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ(2540 : 87) ที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กดำเนินไปอย่างมีความสุข ดังนี้ 1.บทเรียนเริ่มจากง่ายไปยากคำนึงถึงวุฒิภาวะและความสามารถในการยอมรับของเด็กแต่ละวัยมีความต่อเนื่องในเนื้อหาและขยายวงไปสู่ความรู้ในแขนงอื่น ๆ 2. วิธีการเรียนสนุกไม่น่าเบื่อ และตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน 3. ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิด 4. แนวการเรียนรู้สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ 5. มีกิจกรรมหลากหลาย สนุก ชวนให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้น ๆ 6. สื่อที่ใช้ประกอบการเรียน เราใจให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตรงตามเป้าหมาย 7. การประเมินผล มุ่งเน้นพัฒนาการของเด็กในภาพรวมมากกว่าจะพิจารณาจากผลการทดสอบทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้รายงานสรุปย่อการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช (2543 : บทคัดย่อ)ว่าได้ดำเนินการศึกษารูปแบบการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า กิจกรรมการเรียน การใช้สื่ออุปกรณ์ การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู การดำเนินการสอนและวัดผลประเมินผล การเรียน ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้อย่างมีความสุขนั้นมี การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถสรุปผลการเรียนเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร (2546) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยวิธีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า การจัดกิจกรรมการสอนโดยวิธีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้นักเรียนสนใจ กระตือรือร้น มีความสุขและสนุกสนานในการเรียนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุขของกิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ(2540 : 4-31) ที่กล่าวว่า เมื่อนักเรียนมีเพื่อนในกลุ่มที่ดีคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักใคร่ปรองดองกัน ชวนกันศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จะทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และ

วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 37-38) กล่าวว่า การทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ นั้นเด็กมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในการเรียนรู้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2535) วิจัยเรื่อง รักของ เด็กไทย ที่กล่าวว่านักเรียนมาถึงโรงเรียนแล้วสบายใจ เพราะว่ามีเพื่อนเล่น (60% และ 62%) และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพรรณ พิเศษ (2549 : บทคัดย่อ) ลักษณะเพื่อนในกลุ่มมีอิทธิพลทางตรงกับการเรียนรู้ อย่างมีความสุข อุทุมพร ตรังคสมบัติ (2543 : 8-14) กล่าวว่าความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนๆ จะทำให้เด็กอยู่โรงเรียนอย่างมีความสุข ไม่มีความวิตกกังวล สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้รับการกระตุ้นในการเรียนรู้จากกันและกัน จะทำให้นักเรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข ส่วนปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ทำให้ความสนใจในครอบครัวหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับพ่อแม่ น้อยลง และเริ่มจะไม่ค่อยยอมรับคำแนะนำและคำติชมจากพ่อแม่ เริ่มมีสังคมกว้างขวางขึ้น มีเพื่อน กลุ่มเพื่อนจะเข้ามามีบทบาท เด็กจะให้ความสำคัญกับความสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย พบว่า คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มากยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ในส่วนของครู ควรสนับสนุนให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีเจตคติต่อการเรียน เห็นความสำคัญของการเรียน คุณค่าของการเรียน และประโยชน์ของการเรียน ยกย่องชมเชย เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นอกจากนี้ครูควรจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีความสนุกสนาน เนื้อหาทันสมัย มีสาระจูงใจให้ติดตามและมีความต่อเนื่อง จัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ชวนให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้นๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามความถนัดและความสนใจ ตลอดจนเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนที่หลากหลาย เหมาะสมกับบทเรียน ใ้ใจเกิดการเรียนรู้ และตรงกับจุดประสงค์ที่เรียน ประเมินผลการเรียนการสอนจากพัฒนาการของนักเรียนในภาพรวม เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลและปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเอง ตลอดจนการจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ผ่อนคลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก สนับสนุนให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มเพื่อน และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดที่หลากหลาย

1.2 ผู้ปกครอง ควรสนับสนุนให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีเจตคติต่อการเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน คุณค่าของการเรียน และประโยชน์ของการเรียน ยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน

ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมากขึ้นซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์หลายประการ โดยเมื่อนักเรียนมีการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขจะทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้อยากเข้าเรียนในชั้นเรียน และไม่เบื่อในการเรียน รักที่จะเรียนรู้ นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนไม่มีความเครียดในการเรียน อีกทั้งเมื่อจบการศึกษาแล้ว นักเรียนจะเป็นบุคคลที่รักการเรียนรู้ และแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา นั่นคือนักเรียนจะเป็นบุคคลที่เรียนรู้ตลอดชีวิตนั่นเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขกับกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่น โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เนื่องจากปัจจุบันนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจะไม่อยากเรียนหนังสือและมักมีพฤติกรรมหนีเรียน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาต่อไป

2.2 เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ตัวแปรปัจจัยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขได้เพียงร้อยละ 56.40 ควรมีการศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข

2.3 ในการวิจัยควรตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หลักสงวน. (2527). **จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรมวิชาการ. (2535). **รูปแบบหรือแนวการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2543). **ยุทธศาสตร์ในการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กัลยา วานิชปัญษา. (2546). **การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา ภูสว่าง. (2533). **ครอบครัวศึกษา**. เชียงใหม่ : ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. (2533). **พื้นฐานทฤษฎีสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กิตติยวดี บุญเชื้อ. (2540 , กรกฎาคม – ตุลาคม). “ การเรียนรู้อย่างมีความสุข ”. **วารสารครูศาสตร์**. 26(1) : 7-22 .
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ครองสิน มิตะทั้ง. (2548). **การศึกษาตัวแปรสภาพแวดล้อมในครอบครัว ลักษณะของครู และลักษณะของนักเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดนครพนม**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม.(วิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา ทองถาวร. (2536). **มนุษย์สัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2523 , มิถุนายน). **ครอบครัวสัมพันธ์**. คุรุปริทัศน์. 6 : 52 – 57 .
- จรรยารัตน์ ขวัญมัย. (2545). **ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ : การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอบแบบ “ กระบวนการกลุ่ม เล่นและเรียนคณิตศาสตร์ให้มีความสุข”**. กรุงเทพฯ : กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู สำนักคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.

- จันทร์รัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์. (2542) . ผลของการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของซิคเคอร์รี่และ
เกมสั่นในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
การเรียนรู้มีความสุข. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์รา ปัทมินทร และอมรกุล อินโอสานนท์. (2537). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อครอบครัว. จุลสาร
ศูนย์วิทยาจิต.
- จรัส นองมาก. (2547.เมษายน). การสอนที่ทำให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข. วารสารวงการครู.
1(1) : 77 – 80 .
- จำลอง ภูบารุง. (2530.เมษายน). “ บรรยายภาคทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้.”
วารสารการศึกษา กทม. 11(4) : 10-14.
- จิรวดี ชุมพล. (2549). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพึ่งตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. (วิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิม พรกระแสน. (2544). ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ. กรุงเทพฯ : แคนดิด มีเดีย จำกัด.
- ชมนุช บุญสิทธิ์. (2544). ตัวแปรที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนนักเรียน ชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนจันทิรพุทธารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร.ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินท
รวโรฒ.
- ชัชลิณี จุงวิวัฒน์. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชามนุษยศาสตร์กับสังคม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2544.เมษายน). “ บรรยายภาคในชั้นเรียนและการจูงใจของนักเรียน”
วารสารวิชาการ. 4(4) : 42-47.
- ชีรววัฒน์ นิเจนตร. (2525). สภาพเชิงจิต – สังคม ในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่น
ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(พัฒนาศึกษาศาสตร์) กรุงเทพ : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- เชื้อ สาริมาน. (2524, ตุลาคม-ธันวาคม). “ บทบาทของผู้ปกครอง. ” วิทยาจารย์. 79(4) : 19-22.

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ และปรีชา วิหคโต. (2537). “ การวิจัยสภาพแวดล้อมทางการศึกษา, ” การวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณรงค์ เล็งประชา. (2538). มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ดวงเดือน พิพัฒน์ชูเกียรติ.(2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.ปริญญาโท กศ.ม.(สุขศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทวีศิลป์ สารเสน. (2541). ความสามารถระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการ
เรียนในห้องเรียนด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544). ความเป็นครูไทย. ภูเก็ต : สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- นงเยาว์ จุลชาติ. (2533). รายงานการวิจัย เรื่อง ลักษณะบางประการของครอบครัวที่มีผลต่อ
การเจ็บป่วยทางจิต. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2538). “ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ” สารสถาบันภาษาไทย. 2(4) : 73 –
85 : ตุลาคม-ธันวาคม.
- ปัญญา แสนทวี. (2539). การศึกษารูปแบบเชิงเหตุผลของตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของครูผู้สอนในการจัด. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปริญญาโท กศ.ด.
(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์นุตโรจน์. (2543). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีจำกัด.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542).จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- พระธรรมปิฎก. (2541). แง่คิดข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- พิทักษ์ วงแหวน. (2546) . การศึกษาปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อพฤติกรรมไม่เรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดศรีสะเกษ. ปริญญาโท กศ.ม.(วิจัยและสถิติ
ทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด วิธี และ
เทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป : แมเนจเม้นท์.
- เพราพรณ ภูเปลี่ยน. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าธนบุรี .

- แพรวพรรณ พิเศษ. (2549). โมเดลความสัมพัทธ์เชิงสาเหตุที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(วิจัยและวิพากษ์การศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณี ดีประเสริฐ. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล อัตมโนทัศน์สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือของพยาบาลประจำการกับความสามารถในการตัดสินใจทางการพยาบาลฉุกเฉินของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศึกษา) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี ศรีชัย. (2538). เทคนิคการสัมภาษณ์อย่าง . กรุงเทพฯ : วี . เจ . พรินต์ .
- มารุต พัฒนา. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(วิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาลี จุฑา. (2542). การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : อักษราพัฒนา .
- มาลี นิสสัยสุข. (2529). รายงานผลการวิจัยโครงการสภาพแวดล้อมในห้องเรียน : ระยะที่ 1. กรุงเทพฯ : กรมฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ราชันย์ บุญธิมา. (2542). ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงราย. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่3.กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2542). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิจิตร อาวะกุล. (2537). เทคนิคมนุษยสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). พลังการเรียนรู้ : ในกระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : SR PRING PARTNERSHIP.
- _____. (2543). วิสัยทัศน์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:SR PRING LIMITED PARTNERSHIP.
- วิรัช พานิชวงศ์. (2545). การวิเคราะห์การถดถอย. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิเศษ ชินหงษ์. (2544 , กุมภาพันธ์). “เบญจลักษณ์การเรียนรู้สู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ” วารสารวิชาการ. 4(2) : 31-41
- วรรณ โสมประยูร.(2540). การเสริมสร้างศักยภาพนักเรียนกรุงเทพมหานครด้านคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : SR PRING LIMITED .

- วัฒนา ปลาตะเพียนทอง. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม.(วิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2544). การเรียนรู้อย่างมีความสุข : สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- ศินาพร แสงใส. (2548). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตัวเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 4. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม.(วิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์. (2531). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลย์ประชาสรรค์. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สดศรี สฤษดิ์วงศ์. (2541, ธันวาคม). “ เลี้ยงเด็ก ” สารปฏิรูป. 1(10) : 22.
- สมพร สุทัศน์. (2537). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2545). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- สายสุรีย์ จุติกุล. (2542). Helt : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- สุขุมล อุดม. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้อย่างมีความสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศ.บ. (จิตวิทยาการศึกษา).ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุชา จันทรเฒ และสุรางค์ จันทรเฒ. (2510). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : อักษรบริการ.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2527). สุขภาพจิต ; จิตวิทยาในการดำรงชีวิต เล่ม 1. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2545). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ. ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- สุลักษณ์ มีชูทรัพย์. (2539). การบริหารการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : จิรัชการพิมพ์.
- สุวิทย์ อุดมพานิชย์.(2544). “ การรับรู้พฤติกรรมสนับสนุนของอาจารย์กับบรรยากาศในการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ” วิทยาสารการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 4(1) : 63 – 64 ; มกราคม-มิถุนายน.
- แสงทอง ประสุวรรณ. (2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การบริหารการพยาบาล). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สินธุระเวช. (2542. มกราคม). คุณภาพ. วารสารวิชาการ. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 : 45-61.

- _____. (2545). **ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช สารานุกรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สกายบุ๊ก จำกัด.
- อนิรุทธ์ ผลทรัพย์.(2551). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความคิดเชิงบวกของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต1**. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม.(วิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2516). **หลักการสอน ฉบับปรับปรุง**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อำพร เจนประภาพงศ์. (2528). **ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพัทธภาพของครูประจำชั้นกับนักเรียน สุขภาพจิตของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2532). **การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะนักเรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พันธ์ พับลิชชิ่ง.
- อุทุมพร ตรังคสมบัติ. (2543). **ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยลูกให้เรียนดี**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- Atkinson, Jhon W . (1964). **An Introduction to Motivation**. Princeton : D Van Nostrand.
- Bloom, Benjamin S. (1976). **Human Characteristics and School Learning**. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Carroll, John B. (1963 , May). **A Model of School Learning** . Teacher College Record. 64:723-733.
- Good, Carter.V. (1973). **Dictionary of Education**. 3th Ner York : McGraw – Hill. Inc.
- Guilford, J.P. (1959). **Personality**. New York : McGraw-Hill Company, Inc.
- Jerry M. Buger. (1986) . **Personality Theory and Research**. California : Wads worth,Inc.
- MaClelland , Davis C. and Others. (1953). **The Achievement Motive**. New York : Academic Press.
- MaConnell. J.V. (1974) . **Understanding Human Behavior**. New York : Holt. Rinehart and Winston.
- Moos,Rudolf H. and Moos , **Bernice S. (1978 , April)**. “ Classroom Social Climate : An
- Murray, Henry A . (1964). **Motivation and Emotion Englewood Cliffs**. Prentic Hall.
- Student Absences And Grades . **Jounal of Educationnal Psychology**. 70(2) : 263-269.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รศ. ดร.ส. วาสนา ประवालพฤษ์	กรรมการทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
ผศ. ดร.พาสนา จุลรัตน์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร. มารุต พัฒนาผล	ครู คศ. 2 โรงเรียนศรีสวัสดิ์พิทยา จังหวัดกาญจนบุรี
อาจารย์ อรพรรณ ศิลวรรณ	ครู คศ. 2 โรงเรียนวัดยางสุทธาราม กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข

ข้อ	IOC	ผลการพิจารณา	ข้อ	IOC	ผลการพิจารณา
1.	0.4	ตัดทิ้ง	24.	0.6	คัดเลือกไว้
2.	0.4	ตัดทิ้ง	25.	0.6	คัดเลือกไว้
3.	1	คัดเลือกไว้	26.	1	คัดเลือกไว้
4.	1	คัดเลือกไว้	27.	1	คัดเลือกไว้
5.	1	คัดเลือกไว้	28.	1	คัดเลือกไว้
6.	1	คัดเลือกไว้	29.	1	คัดเลือกไว้
7.	1	คัดเลือกไว้	30.	1	คัดเลือกไว้
8.	1	คัดเลือกไว้	31.	1	คัดเลือกไว้
9.	1	คัดเลือกไว้	32.	1	คัดเลือกไว้
10.	1	คัดเลือกไว้	33.	1	คัดเลือกไว้
11.	1	คัดเลือกไว้	34.	1	คัดเลือกไว้
12.	1	คัดเลือกไว้	35.	1	คัดเลือกไว้
13.	1	คัดเลือกไว้	36.	1	คัดเลือกไว้
14.	1	คัดเลือกไว้	37.	1	คัดเลือกไว้
15.	1	คัดเลือกไว้	38.	1	คัดเลือกไว้
16.	1	คัดเลือกไว้	39.	1	คัดเลือกไว้
17.	1	คัดเลือกไว้	40.	1	คัดเลือกไว้
18.	1	คัดเลือกไว้	41.	1	คัดเลือกไว้
19.	1	คัดเลือกไว้	42.	1	คัดเลือกไว้
20.	1	คัดเลือกไว้	43.	1	คัดเลือกไว้
21.	0.6	คัดเลือกไว้	44.	1	คัดเลือกไว้
22.	1	คัดเลือกไว้	45.	1	คัดเลือกไว้
23.	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข

ข้อ	r	ผลการพิจารณา	ข้อ	r	ผลการพิจารณา
1.	0.4363	คัดเลือกไว้	23.	0.5994	คัดเลือกไว้
2.	0.4481	ตัดทิ้ง	24.	0.5927	ตัดทิ้ง
3.	0.3578	คัดเลือกไว้	25.	0.5025	คัดเลือกไว้
4.	0.5048	คัดเลือกไว้	26.	0.4665	ตัดทิ้ง
5.	0.4538	คัดเลือกไว้	27.	0.5093	ตัดทิ้ง
6.	0.5628	คัดเลือกไว้	28.	0.3895	คัดเลือกไว้
7.	0.4378	คัดเลือกไว้	26.	0.5831	คัดเลือกไว้
8.	0.3153	คัดเลือกไว้	30.	0.4322	ตัดทิ้ง
9.	0.3965	คัดเลือกไว้	31.	0.3751	คัดเลือกไว้
10.	0.5768	คัดเลือกไว้	32.	0.4307	คัดเลือกไว้
11.	0.3910	คัดเลือกไว้	33.	0.5526	คัดเลือกไว้
12.	0.3788	คัดเลือกไว้	34.	0.4642	ตัดทิ้ง
13.	0.3646	ตัดทิ้ง	35.	0.2121	ตัดทิ้ง
14.	0.3463	ตัดทิ้ง	36.	0.4003	คัดเลือกไว้
15.	0.5842	คัดเลือกไว้	37.	0.5378	คัดเลือกไว้
16.	0.5012	คัดเลือกไว้	38.	0.3895	ตัดทิ้ง
17.	0.5046	ตัดทิ้ง	39.	0.4114	คัดเลือกไว้
18.	0.3390	คัดเลือกไว้	40.	0.5142	คัดเลือกไว้
19.	0.4539	คัดเลือกไว้	41.	0.6415	คัดเลือกไว้
20.	0.5504	คัดเลือกไว้	42.	0.5897	ตัดทิ้ง
21.	0.5969	คัดเลือกไว้	43.	0.5081	ตัดทิ้ง
22.	0.4368	คัดเลือกไว้			
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ คือ 0.9039					

ภาคผนวก
เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน
อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามจำนวน 6 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1	แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข	จำนวน 30 ข้อ
ฉบับที่ 2	แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว	จำนวน 15 ข้อ
ฉบับที่ 3	แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน	จำนวน 25 ข้อ
ฉบับที่ 4	แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	จำนวน 20 ข้อ
ฉบับที่ 5	แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน	จำนวน 20 ข้อ
ฉบับที่ 6	แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	จำนวน 20 ข้อ
2. ขอความกรุณาให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
3. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ก่อนจะส่งขอความร่วมมือให้นักเรียนตรวจสอบดูว่าทำเรียบร้อยครบทุกข้อแล้วหรือไม่ ถ้าครบถ้วนแล้วจึงนำส่ง
4. คำตอบที่จริงใจของนักเรียนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย และผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นกับนักเรียน

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวนฤมล อึ้งเจริญ

นิสิตปริญญาโท

สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ฉบับที่ 1
แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนชอบกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครูและเพื่อน					
2	นักเรียนพึงพอใจที่ได้ร่วมกำหนดสัดส่วนคะแนนการประเมินผลในการเรียน					
3	นักเรียนชอบถามคำถามกับครูเมื่อมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจ					
4	นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ได้อธิบายความรู้ให้กับเพื่อนหน้าชั้นเรียน					
5	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้ออกไปเจลยแบบฝึกหัดหรือการบ้านหน้าชั้นเรียน					
6	นักเรียนชอบทำแบบฝึกหัดหรือการบ้านที่ครูมอบหมายด้วยตนเอง					
7	นักเรียนรู้สึกประทับใจเมื่อได้ประเมินผลงานของตนเองและของเพื่อน					
8	นักเรียนรู้สึกพอใจที่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ครูสอน					
9	นักเรียนชอบนำความรู้ที่เรียนมาไว้ในชีวิตจริง					
10	นักเรียนชอบเล่าสิ่งที่เรียนให้บุคคลในครอบครัวฟัง					
11	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ค้นคว้า ทดลอง โดยใช้ความคิดของนักเรียนเองโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ					
12	นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ					
13	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อน ๆ					
14	นักเรียนรู้สึกประทับใจเมื่อได้ร่วมมือกันกับเพื่อนทำกิจกรรมที่ครูมอบหมาย					
15	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อให้อภัยเพื่อนที่ทำงานผิดพลาด					
16	นักเรียนรู้สึกประทับใจเมื่อได้แสดงความรักความเอาใจใส่เพื่อน					
17	นักเรียนรู้สึกพึงพอใจเมื่อได้แบ่งปันสิ่งของต่างๆ กับเพื่อน					
18	นักเรียนรู้สึกชอบที่ได้เล่นกับเพื่อนๆ					
19	นักเรียนรู้สึกประทับใจต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีของครู					
20	นักเรียนรักเพื่อนและอยากให้เพื่อนประสบความสำเร็จ					
21	นักเรียนรักครูและอยากให้ครูมีความสุข					
21	นักเรียนรักครูและอยากให้ครูมีความสุข					

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22	นักเรียนรู้สึกมั่นใจในตัวเองเพราะได้รับการยอมรับจากครูและเพื่อนว่ามีความสามารถ					
23	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับคำชมเชยและให้กำลังใจจากครู					
24	นักเรียนรู้สึกสบายใจที่มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมต่างๆ โดยไม่มีการบังคับจากครู					
25	นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ห้องเรียนของนักเรียนมีสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้ใช้อย่างพอเพียง					
26	นักเรียนรู้สึกสบายใจที่ได้เรียนในห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอ และไม่มีเสียงรบกวน					
27	นักเรียนรู้สึกชอบที่ห้องเรียนมีมุมแสดงผลงานของนักเรียน					
28	นักเรียนรู้สึกชอบที่ห้องเรียนมีการจัดป้ายนิเทศตามเนื้อหาที่เรียน					
29	นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ในห้องเรียนมีมุมศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม					
30	นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัยในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้					

ฉบับที่ 2

แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติ
 ของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของ
 นักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ในวันหยุดบิดามารดาจะพาสมาชิกในครอบครัวไปเที่ยวพักผ่อน				
2	ในวันหยุดครอบครัวของข้าพเจ้าจะใช้เวลาอยู่ด้วยกัน				
3	ครอบครัวของข้าพเจ้าร่วมรับประทานอาหารเย็นพร้อมกัน				
4	ครอบครัวของข้าพเจ้าจะดูโทรทัศน์ร่วมกัน				
5	สมาชิกในครอบครัวจะพูดคุยกันเมื่อมีเวลาว่าง				
6	สมาชิกทุกคนในครอบครัวจะร่วมมือกันทำกิจกรรมในบ้าน				
7	สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่ห่วงใยซึ่งกันและกัน				
8	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาบิดามารดาจะเป็นที่ปรึกษาที่ดี				
9	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาในการเรียนผู้ปกครองจะรับฟังอย่างตั้งใจและให้คำปรึกษาที่ดี				
10	เมื่อมีปัญหาในการเรียน ข้าพเจ้าจะปรึกษานุคคลในครอบครัว				
11	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัวบิดามารดาจะปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา				
12	ข้าพเจ้าจะขออนุญาตผู้ปกครองเมื่อออกไปธุระนอกบ้าน				
13	ข้าพเจ้าไม่มีความลับปิดบังบิดามารดาและบุคคลในบ้าน				
14	ข้าพเจ้ากับพี่ ๆ น้อง ๆ ชอบเล่นกีฬาด้วยกัน				
15	บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ไม่มีเวลาว่างสำหรับนักเรียน				

ฉบับที่ 3

แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นประจำ
จริงค่อนข้างมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนปานกลาง
จริงค่อนข้างน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับการปฏิบัติของครูผู้สอนเป็นส่วนน้อย

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
1	ครูมีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงในการสอน					
2	ครูสามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะสอน					
3	ในการเรียนการสอนครูใช้เพียงหนังสือประกอบการสอนอย่างเดียวเท่านั้น					
4	ครูจะกล่าวชมเชยเมื่อนักเรียนตอบคำถามถูกต้อง					
5	ครูใช้เวลาพิเศษนอกเหนือจากเวลาในตารางสอนช่วยอธิบาย แนะนำนักเรียนที่เรียนอ่อน					
6	ครูใช้เวลาพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียนสอนพิเศษให้กับนักเรียนที่สนใจ					
7	ครูใช้สื่อประกอบได้ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
9	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องได้สนุกสนาน					
10	ครูใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในห้องเรียน เช่น การเล่นเกม การเล่นบทบาทสมมติ หรือ การแข่งขัน เป็นต้น					
11	ครูใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดและใช้เหตุผลมากขึ้น ใช้เหตุผลมากขึ้น					
12	ก่อนเริ่มสอนบทเรียนใด ๆ ครูจะบอกให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ของการเรียนในบทเรียนนั้นๆก่อนสอน					
13	ครูทบทวนบทเรียนเดิมก่อนทำการสอนเนื้อหาใหม่					
14	การอธิบายเนื้อหาของครูทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
15	นักเรียนไม่ค่อยได้รับการกระตุ้นให้ทำงานและศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน					
16	หลังการสอนบทเรียนใด ๆ ครูทำการทดสอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน					
17	หลังจากนักเรียนได้ทำการทดสอบ ครูจะแจ้งผลการสอบให้ทราบและอธิบายเสริมความรู้ให้					
18	ครูนำคำตอบที่ถูกต้องของนักเรียนไปสัมพันธ์และเชื่อมโยงสู่คำถามใหม่					
19	เมื่อนักเรียนตอบคำถามผิด ครูจะตั้งคำถามให้ง่ายขึ้นหรือกระตุ้นให้นักเรียนคิดใหม่					
20	ครูแนะนำและมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ นอกเหนือจากเรียนในชั้นเรียน					
21	ครูไม่ค่อยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายความรู้ร่วมกัน					
22	ครูสนับสนุนให้นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนที่เรียนในแต่ละบทก่อนจะเข้าสู่บทเรียนใหม่					
23	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ตอบคำถามที่ไม่ตรงกันแสดงความคิดเห็นของตน					
24	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากบทเรียน					
25	ครูสนับสนุนให้นักเรียนเก่งช่วยอธิบายให้นักเรียนที่ยังไม่เข้าใจบทเรียน					

ฉบับที่ 4

แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความรู้สึก
ของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของ
นักเรียนทั้งสิ้น(หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
1	ข้าพเจ้าตั้งใจจะทำคะแนนสอบให้ได้คะแนนสูงที่สุดเท่าที่จะทำได้					
2	ข้าพเจ้าจะเปรียบเทียบผลการเรียนกับเพื่อนที่เรียนเก่งกว่าตน เพื่อจะได้พัฒนาตนเองให้เรียนดีขึ้น					
3	เมื่อพบคนที่ยกย่องสรรเสริญ ว่าทำงานดีเด่นข้าพเจ้าจะเกิดความปรารถนาที่จะเป็นเช่นนั้น					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ ตนเองมีความคิดเห็นที่จะดัดแปลงสิ่งต่างๆ ให้มีความแปลกใหม่และดีเด่นอยู่ตลอดเวลา					
5	ข้าพเจ้ามักจะตั้งความหวังสูง ๆ เพื่อที่จะได้ใช้ความพยายามและความสามารถทำงานนั้นอย่างเต็มที่					
6	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตของตนเองจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียนรู้					
7	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในความสามารถของตน.					
8	ข้าพเจ้าชอบทำงานด้วยความคิดของตนเองไม่ชอบทำตามผู้อื่น					
9	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ					
10	ข้าพเจ้าชอบแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
11	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะทำอะไรให้ดีกว่าที่เคยทำไว้					
12	เมื่อทำงานหนึ่งไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าจะคิดหาวิธีใหม่ ๆ ที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จให้ได้					
13	เมื่อได้รับมอบหมายงานใด ๆ นักเรียนจะรีบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนกำหนดส่งงาน					
14	ข้าพเจ้ามีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมายจนกว่าจะทำงานสำเร็จ ไม่ว่างานนั้นจะน่าเบื่อหน่ายเพียงใด					
15	ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานนั้นมากยิ่งขึ้น ถ้างานที่ได้รับนั้นยาก					
16	ไม่ว่าจะทำงานอะไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานสุดความสามารถ					

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
17	เมื่อนักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้ไม่ถูกต้องข้าพเจ้าจะค้นคว้าหาวิธีใหม่ ๆ ที่จะทำให้ถูกต้องให้ได้					
18	ข้าพเจ้าบอกผู้ปกครองในเรื่องที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนและการทำงานของข้าพเจ้า					
19	ข้าพเจ้าชอบทำงานยากที่ต้องใช้ความพยายามมาก					
20	ข้าพเจ้าชอบทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความคิดริเริ่มของตนเอง					

ฉบับที่ 5

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	ยิ่งมีความรู้มากเท่าไร เราจะสามารถดำเนินชีวิตได้ดีเท่านั้น					
2	เนื้อหาวิชาที่เรียนไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เลย					
3	การใช้จ่ายเพื่อการเรียน เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า					
4	คนมีเงินเท่านั้นที่จะเรียนหนังสือได้ดี					
5	ยิ่งเรียนหนังสือ ข้าพเจ้ายิ่งพบเรื่องน่ารู้ น่าสนใจ					
6	ข้าพเจ้าชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น					
7	การเรียนหนังสือสูง ๆ ทำให้กลายเป็นคนเห็นแก่ตัว					
8	การเรียนหนังสือ ทำให้ข้าพเจ้ารอบรู้และทันต่อเหตุการณ์					
9	ข้าพเจ้ามีความสุขกับการเรียนหนังสือ					
10	การเรียนทำให้ข้าพเจ้าฉลาดขึ้น					
11	การเรียนหนังสือสูง ๆ มักเป็นคนคุยโตโอ้อวด					
12	การเรียนหนังสือเป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับข้าพเจ้า					
13	การเรียนหนังสือทำให้ข้าพเจ้ากลายเป็นคนเคร่งเครียด					
14	การเรียนหนังสือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของเรา					
15	จะเป็นการดี ถ้าเด็กได้งานทำตอนอายุ 11-12 ปี แทนที่จะต้องมาเรียนหนังสือ					
16	คนเราสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ					
17	การเรียนหนังสือ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี					
18	การเรียนหนังสือเป็นสิ่งที่เสียเวลาและไม่คุ้มค่า					
19	การเรียนสูง ๆ ไม่ได้ช่วยให้ มีงานที่ดีทำเสมอไป					
20	คนที่ฉลาดเท่านั้น ที่ควรเรียนหนังสือสูง ๆ					

ฉบับที่ 6

แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงมากที่สุด
1	นักเรียนเข้ากับเพื่อน ๆ ในชั้นได้ทุกคน				
2	นักเรียนมีความสุขเมื่อได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ				
3	นักเรียนจะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน				
4	เมื่อเพื่อนทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง นักเรียนจะช่วยแนะนำและเตือนให้เพื่อนทำในสิ่งที่ถูกต้อง				
5	ในการทำงานกลุ่มนักเรียนจะรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันจากเพื่อนในกลุ่ม				
6	เมื่อมีปัญหาทุกข้อใจนักเรียนจะรับฟังปัญหาให้เพื่อนสบายใจขึ้น				
7	เมื่อนักเรียนเรียนไม่เข้าใจหรือเรียนไม่รู้เรื่องเพื่อน ๆ ที่เรียนรู้เรื่องจะช่วยอธิบายให้				
8	เพื่อนในห้องนัดหมายติวสรุปวิชาเรียนก่อนสอบ				
9	นักเรียนช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน				
10	นักเรียนและเพื่อนมีน้ำใจให้ความช่วยเหลือกันไม่ว่าจะมีปัญหาในเรื่องใด				
11	นักเรียนและเพื่อนต่างมีความรักและสามัคคีกัน				
12	เพื่อนนักเรียนทุกคนร่วมมือกันในการตกแต่งห้องเรียนให้สะอาดและสวยงาม				
13	เมื่อมีปัญหา นักเรียนและเพื่อนใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา				
14	นักเรียนและเพื่อนเชื่อมั่นในความสามารถของกันและกัน				
15	นักเรียนและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ภายในห้องเรียน				
16	นักเรียนและเพื่อนเข้าใจความรู้สึกของกันและกัน				
17	เพื่อนแสดงความยินดี เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จ				
18	นักเรียนและเพื่อนพูดคุยกันอย่างเป็นกันเอง				
19	นักเรียนและเพื่อนชักชวนกันเรียนพิเศษ				
20	เพื่อนและนักเรียนจะคอยถามทุกข์สุขกัน				

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

นางสาวนฤมล อึ้งเจริญ

วัน เดือน ปี เกิด

28 เมษายน 2518

สถานที่เกิด

จังหวัด ราชบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

84 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย

กรุงเทพมหานคร 10700

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนวัดยางสุทธาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา

2537

- 2541 ค.บ. (คณิตศาสตร์) จากสถาบันราชภัฏนครปฐม
- พ.ศ. 2552 กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รศ. ดร.ส. วาสนา ประवालพฤษ์	กรรมการทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
ผศ. ดร.พาสนา จุลรัตน์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร. มารุต พัฒนาผล	ครู คศ. 2 โรงเรียนศรีสวัสดิ์พิทยา จังหวัดกาญจนบุรี
อาจารย์ อรพรรณ ศิลวรรณ	ครู คศ. 2 โรงเรียนวัดยางสุทธาราม กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข

ข้อ	IOC	ผลการพิจารณา	ข้อ	IOC	ผลการพิจารณา
1.	0.4	ตัดทิ้ง	24.	0.6	คัดเลือกไว้
2.	0.4	ตัดทิ้ง	25.	0.6	คัดเลือกไว้
3.	1	คัดเลือกไว้	26.	1	คัดเลือกไว้
4.	1	คัดเลือกไว้	27.	1	คัดเลือกไว้
5.	1	คัดเลือกไว้	28.	1	คัดเลือกไว้
6.	1	คัดเลือกไว้	29.	1	คัดเลือกไว้
7.	1	คัดเลือกไว้	30.	1	คัดเลือกไว้
8.	1	คัดเลือกไว้	31.	1	คัดเลือกไว้
9.	1	คัดเลือกไว้	32.	1	คัดเลือกไว้
10.	1	คัดเลือกไว้	33.	1	คัดเลือกไว้
11.	1	คัดเลือกไว้	34.	1	คัดเลือกไว้
12.	1	คัดเลือกไว้	35.	1	คัดเลือกไว้
13.	1	คัดเลือกไว้	36.	1	คัดเลือกไว้
14.	1	คัดเลือกไว้	37.	1	คัดเลือกไว้
15.	1	คัดเลือกไว้	38.	1	คัดเลือกไว้
16.	1	คัดเลือกไว้	39.	1	คัดเลือกไว้
17.	1	คัดเลือกไว้	40.	1	คัดเลือกไว้
18.	1	คัดเลือกไว้	41.	1	คัดเลือกไว้
19.	1	คัดเลือกไว้	42.	1	คัดเลือกไว้
20.	1	คัดเลือกไว้	43.	1	คัดเลือกไว้
21.	0.6	คัดเลือกไว้	44.	1	คัดเลือกไว้
22.	1	คัดเลือกไว้	45.	1	คัดเลือกไว้
23.	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข

ข้อ	r	ผลการพิจารณา	ข้อ	r	ผลการพิจารณา
1.	0.4363	คัดเลือกไว้	23.	0.5994	คัดเลือกไว้
2.	0.4481	ตัดทิ้ง	24.	0.5927	ตัดทิ้ง
3.	0.3578	คัดเลือกไว้	25.	0.5025	คัดเลือกไว้
4.	0.5048	คัดเลือกไว้	26.	0.4665	ตัดทิ้ง
5.	0.4538	คัดเลือกไว้	27.	0.5093	ตัดทิ้ง
6.	0.5628	คัดเลือกไว้	28.	0.3895	คัดเลือกไว้
7.	0.4378	คัดเลือกไว้	26.	0.5831	คัดเลือกไว้
8.	0.3153	คัดเลือกไว้	30.	0.4322	ตัดทิ้ง
9.	0.3965	คัดเลือกไว้	31.	0.3751	คัดเลือกไว้
10.	0.5768	คัดเลือกไว้	32.	0.4307	คัดเลือกไว้
11.	0.3910	คัดเลือกไว้	33.	0.5526	คัดเลือกไว้
12.	0.3788	คัดเลือกไว้	34.	0.4642	ตัดทิ้ง
13.	0.3646	ตัดทิ้ง	35.	0.2121	ตัดทิ้ง
14.	0.3463	ตัดทิ้ง	36.	0.4003	คัดเลือกไว้
15.	0.5842	คัดเลือกไว้	37.	0.5378	คัดเลือกไว้
16.	0.5012	คัดเลือกไว้	38.	0.3895	ตัดทิ้ง
17.	0.5046	ตัดทิ้ง	39.	0.4114	คัดเลือกไว้
18.	0.3390	คัดเลือกไว้	40.	0.5142	คัดเลือกไว้
19.	0.4539	คัดเลือกไว้	41.	0.6415	คัดเลือกไว้
20.	0.5504	คัดเลือกไว้	42.	0.5897	ตัดทิ้ง
21.	0.5969	คัดเลือกไว้	43.	0.5081	ตัดทิ้ง
22.	0.4368	คัดเลือกไว้			
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ คือ 0.9039					

ภาคผนวก
เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน
อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามจำนวน 6 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1	แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข	จำนวน 30 ข้อ
ฉบับที่ 2	แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว	จำนวน 15 ข้อ
ฉบับที่ 3	แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน	จำนวน 25 ข้อ
ฉบับที่ 4	แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	จำนวน 20 ข้อ
ฉบับที่ 5	แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน	จำนวน 20 ข้อ
ฉบับที่ 6	แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	จำนวน 20 ข้อ
2. ขอความกรุณาให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
3. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ก่อนจะส่งขอความร่วมมือให้นักเรียนตรวจสอบดูว่าทำเรียบร้อยครบทุกข้อแล้วหรือไม่ ถ้าครบถ้วนแล้วจึงนำส่ง
4. คำตอบที่จริงใจของนักเรียนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย และผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นกับนักเรียน

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวนฤมล อึ้งเจริญ

นิสิตปริญญาโท

สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ฉบับที่ 1
แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนชอบกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครูและเพื่อน					
2	นักเรียนพึงพอใจที่ได้ร่วมกำหนดสัดส่วนคะแนนการประเมินผลในการเรียน					
3	นักเรียนชอบถามคำถามกับครูเมื่อมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจ					
4	นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ได้อธิบายความรู้ให้กับเพื่อนหน้าชั้นเรียน					
5	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้ออกไปเจลยแบบฝึกหัดหรือการบ้านหน้าชั้นเรียน					
6	นักเรียนชอบทำแบบฝึกหัดหรือการบ้านที่ครูมอบหมายด้วยตนเอง					
7	นักเรียนรู้สึกประทับใจเมื่อได้ประเมินผลงานของตนเองและของเพื่อน					
8	นักเรียนรู้สึกพอใจที่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ครูสอน					
9	นักเรียนชอบนำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการชีวิตจริง					
10	นักเรียนชอบเล่าสิ่งที่เรียนให้บุคคลในครอบครัวฟัง					
11	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ค้นคว้า ทดลอง โดยใช้ความคิดของนักเรียนเองโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ					
12	นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ					
13	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อน ๆ					
14	นักเรียนรู้สึกประทับใจเมื่อได้ร่วมมือกันกับเพื่อนทำกิจกรรมที่ครูมอบหมาย					
15	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อให้อภัยเพื่อนที่ทำงานผิดพลาด					
16	นักเรียนรู้สึกประทับใจเมื่อได้แสดงความรักความเอาใจใส่เพื่อน					
17	นักเรียนรู้สึกพึงพอใจเมื่อได้แบ่งปันสิ่งของต่างๆ กับเพื่อน					
18	นักเรียนรู้สึกชอบที่ได้เล่นกับเพื่อนๆ					
19	นักเรียนรู้สึกประทับใจต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีของครู					
20	นักเรียนรักเพื่อนและอยากให้เพื่อนประสบความสำเร็จ					
21	นักเรียนรักครูและอยากให้ครูมีความสุข					
21	นักเรียนรักครูและอยากให้ครูมีความสุข					

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22	นักเรียนรู้สึกมั่นใจในตัวเองเพราะได้รับการยอมรับจากครูและเพื่อนว่ามีความสามารถ					
23	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับคำชมเชยและให้กำลังใจจากครู					
24	นักเรียนรู้สึกสบายใจที่มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมต่างๆ โดยไม่มีการบังคับจากครู					
25	นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ห้องเรียนของนักเรียนมีสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้ใช้อย่างพอเพียง					
26	นักเรียนรู้สึกสบายใจที่ได้เรียนในห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอ และไม่มีเสียงรบกวน					
27	นักเรียนรู้สึกชอบที่ห้องเรียนมีมุมแสดงผลงานของนักเรียน					
28	นักเรียนรู้สึกชอบที่ห้องเรียนมีการจัดป้ายนิเทศตามเนื้อหาที่เรียน					
29	นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ในห้องเรียนมีมุมศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม					
30	นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัยในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้					

ฉบับที่ 2

แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติ
ของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของ
นักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	เป็น ประจำ	เป็น ส่วน ใหญ่	บาง ครั้ง	ไม่เคย เลย
1	ในวันหยุดบิดามารดาจะพาสมาชิกในครอบครัวไปเที่ยวพักผ่อน				
2	ในวันหยุดครอบครัวของข้าพเจ้าจะใช้เวลาอยู่ด้วยกัน				
3	ครอบครัวของข้าพเจ้าร่วมรับประทานอาหารเย็นพร้อมกัน				
4	ครอบครัวของข้าพเจ้าจะดูโทรทัศน์ร่วมกัน				
5	สมาชิกในครอบครัวจะพูดคุยกันเมื่อมีเวลาว่าง				
6	สมาชิกทุกคนในครอบครัวจะร่วมมือกันทำกิจกรรมในบ้าน				
7	สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่ห่วงใยซึ่งกันและกัน				
8	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาบิดามารดาจะเป็นที่ปรึกษาที่ดี				
9	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาในการเรียนผู้ปกครองจะรับฟังอย่างตั้งใจและให้คำปรึกษาที่ดี				
10	เมื่อมีปัญหาในการเรียน ข้าพเจ้าจะปรึกษานุคคลในครอบครัว				
11	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัวบิดามารดาจะปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา				
12	ข้าพเจ้าจะขออนุญาตผู้ปกครองเมื่อออกไปธุระนอกบ้าน				
13	ข้าพเจ้าไม่มีความลับปิดบังบิดามารดาและบุคคลในบ้าน				
14	ข้าพเจ้ากับพี่ ๆ น้อง ๆ ชอบเล่นกีฬาด้วยกัน				
15	บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ไม่มีเวลาว่างสำหรับนักเรียน				

ฉบับที่ 3

แบบสอบถามวัดคุณภาพการสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นประจำ
จริงค่อนข้างมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนปานกลาง
จริงค่อนข้างน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับการปฏิบัติของครูผู้สอนเป็นส่วนน้อย

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
1	ครูมีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงในการสอน					
2	ครูสามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะสอน					
3	ในการเรียนการสอนครูใช้เพียงหนังสือประกอบการสอนอย่างเดียวเท่านั้น					
4	ครูจะกล่าวชมเชยเมื่อนักเรียนตอบคำถามถูกต้อง					
5	ครูใช้เวลาพิเศษนอกเหนือจากเวลาในตารางสอนช่วยอธิบาย แนะนำนักเรียนที่เรียนอ่อน					
6	ครูใช้เวลาพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียนสอนพิเศษให้กับนักเรียนที่สนใจ					
7	ครูใช้สื่อประกอบได้ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
9	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องได้สนุกสนาน					
10	ครูใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในห้องเรียน เช่น การเล่นเกม การเล่นบทบาทสมมติ หรือ การแข่งขัน เป็นต้น					
11	ครูใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดและใช้เหตุผลมากขึ้น ใช้เหตุผลมากขึ้น					
12	ก่อนเริ่มสอนบทเรียนใด ๆ ครูจะบอกให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ของการเรียนในบทเรียนนั้นๆก่อนสอน					
13	ครูทบทวนบทเรียนเดิมก่อนทำการสอนเนื้อหาใหม่					
14	การอธิบายเนื้อหาของครูทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
15	นักเรียนไม่ค่อยได้รับการกระตุ้นให้ทำงานและศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน					
16	หลังการสอนบทเรียนใด ๆ ครูทำการทดสอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน					
17	หลังจากนักเรียนได้ทำการทดสอบ ครูจะแจ้งผลการสอบให้ทราบและอธิบายเสริมความรู้ให้					
18	ครูนำคำตอบที่ถูกต้องของนักเรียนไปสัมพันธ์และเชื่อมโยงสู่คำถามใหม่					
19	เมื่อนักเรียนตอบคำถามผิด ครูจะตั้งคำถามให้ง่ายขึ้นหรือกระตุ้นให้นักเรียนคิดใหม่					
20	ครูแนะนำและมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ นอกเหนือจากเรียนในชั้นเรียน					
21	ครูไม่ค่อยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายความรู้ร่วมกัน					
22	ครูสนับสนุนให้นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนที่เรียนในแต่ละบทก่อนจะเข้าสู่บทเรียนใหม่					
23	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ตอบคำถามที่ไม่ตรงกันแสดงความคิดเห็นของตน					
24	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากบทเรียน					
25	ครูสนับสนุนให้นักเรียนเก่งช่วยอธิบายให้นักเรียนที่ยังไม่เข้าใจบทเรียน					

ฉบับที่ 4

แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความรู้สึก
ของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของ
นักเรียนทั้งสิ้น(หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
1	ข้าพเจ้าตั้งใจจะทำคะแนนสอบให้ได้คะแนนสูงที่สุดเท่าที่จะทำได้					
2	ข้าพเจ้าจะเปรียบเทียบผลการเรียนกับเพื่อนที่เรียนเก่งกว่าตน เพื่อจะได้พัฒนาตนเองให้เรียนดีขึ้น					
3	เมื่อพบคนที่ยกย่องสรรเสริญ ว่าทำงานดีเด่นข้าพเจ้าจะเกิดความปรารถนาที่จะเป็นเช่นนั้น					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ ตนเองมีความคิดเห็นที่จะดัดแปลงสิ่งต่างๆ ให้มีความแปลกใหม่และดีเด่นอยู่ตลอดเวลา					
5	ข้าพเจ้ามักจะตั้งความหวังสูง ๆ เพื่อที่จะได้ใช้ความพยายามและความสามารถทำงานนั้นอย่างเต็มที่					
6	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตของตนเองจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียนรู้					
7	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในความสามารถของตน.					
8	ข้าพเจ้าชอบทำงานด้วยความคิดของตนเองไม่ชอบทำตามผู้อื่น					
9	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ					
10	ข้าพเจ้าชอบแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
11	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะทำอะไรให้ดีกว่าที่เคยทำไว้					
12	เมื่อทำงานหนึ่งไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าจะคิดหาวิธีใหม่ ๆ ที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จให้ได้					
13	เมื่อได้รับมอบหมายงานใด ๆ นักเรียนจะรีบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนกำหนดส่งงาน					
14	ข้าพเจ้ามีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมายจนกว่าจะทำงานสำเร็จ ไม่ว่างานนั้นจะน่าเบื่อหน่ายเพียงใด					
15	ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานนั้นมากยิ่งขึ้น ถ้างานที่ได้รับนั้นยาก					
16	ไม่ว่าจะทำงานอะไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานสุดความสามารถ					

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง ค่อนข้าง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง ค่อนข้าง น้อย	จริง น้อย
17	เมื่อนักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้ไม่ถูกต้องข้าพเจ้าจะค้นคว้าหาวิธีใหม่ ๆ ที่จะทำให้ถูกต้องให้ได้					
18	ข้าพเจ้าบอกผู้ปกครองในเรื่องที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนและการทำงานของข้าพเจ้า					
19	ข้าพเจ้าชอบทำงานยากที่ต้องใช้ความพยายามมาก					
20	ข้าพเจ้าชอบทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความคิดริเริ่มของตนเอง					

ฉบับที่ 5

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	ยิ่งมีความรู้มากเท่าไร เราจะสามารถดำเนินชีวิตได้ดีเท่านั้น					
2	เนื้อหาวิชาที่เรียนไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เลย					
3	การใช้จ่ายเพื่อการเรียน เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า					
4	คนมีเงินเท่านั้นที่จะเรียนหนังสือได้ดี					
5	ยิ่งเรียนหนังสือ ข้าพเจ้ายิ่งพบเรื่องน่ารู้ น่าสนใจ					
6	ข้าพเจ้าชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น					
7	การเรียนหนังสือสูง ๆ ทำให้กลายเป็นคนเห็นแก่ตัว					
8	การเรียนหนังสือ ทำให้ข้าพเจ้ารอบรู้และทันต่อเหตุการณ์					
9	ข้าพเจ้ามีความสุขกับการเรียนหนังสือ					
10	การเรียนทำให้ข้าพเจ้าฉลาดขึ้น					
11	การเรียนหนังสือสูง ๆ มักเป็นคนคุยโตโอ้อวด					
12	การเรียนหนังสือเป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับข้าพเจ้า					
13	การเรียนหนังสือทำให้ข้าพเจ้ากลายเป็นคนเคร่งเครียด					
14	การเรียนหนังสือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของเรา					
15	จะเป็นการดี ถ้าเด็กได้งานทำตอนอายุ 11-12 ปี แทนที่จะต้องมาเรียนหนังสือ					
16	คนเราสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ					
17	การเรียนหนังสือ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี					
18	การเรียนหนังสือเป็นสิ่งที่เสียเวลาและไม่คุ้มค่า					
19	การเรียนสูง ๆ ไม่ได้ช่วยให้ มีงานที่ดีทำเสมอไป					
20	คนที่ฉลาดเท่านั้น ที่ควรเรียนหนังสือสูง ๆ					

ฉบับที่ 6

แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (หนึ่งข้อความตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น)

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงมากที่สุด
1	นักเรียนเข้ากับเพื่อน ๆ ในชั้นได้ทุกคน				
2	นักเรียนมีความสุขเมื่อได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ				
3	นักเรียนจะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน				
4	เมื่อเพื่อนทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง นักเรียนจะช่วยแนะนำและเตือนให้เพื่อนทำในสิ่งที่ถูกต้อง				
5	ในการทำงานกลุ่มนักเรียนจะรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันจากเพื่อนในกลุ่ม				
6	เมื่อมีปัญหาทุกข้อใจนักเรียนจะรับฟังปัญหาให้เพื่อนสบายใจขึ้น				
7	เมื่อนักเรียนเรียนไม่เข้าใจหรือเรียนไม่รู้เรื่องเพื่อน ๆ ที่เรียนรู้เรื่องจะช่วยอธิบายให้				
8	เพื่อนในห้องนัดหมายติวสรุปวิชาเรียนก่อนสอบ				
9	นักเรียนช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน				
10	นักเรียนและเพื่อนมีน้ำใจให้ความช่วยเหลือกันไม่ว่าจะมีปัญหาในเรื่องใด				
11	นักเรียนและเพื่อนต่างมีความรักและสามัคคีกัน				
12	เพื่อนนักเรียนทุกคนร่วมมือกันในการตกแต่งห้องเรียนให้สะอาดและสวยงาม				
13	เมื่อมีปัญหา นักเรียนและเพื่อนใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา				
14	นักเรียนและเพื่อนเชื่อมั่นในความสามารถของกันและกัน				
15	นักเรียนและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ภายในห้องเรียน				
16	นักเรียนและเพื่อนเข้าใจความรู้สึกของกันและกัน				
17	เพื่อนแสดงความยินดี เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จ				
18	นักเรียนและเพื่อนพูดคุยกันอย่างเป็นกันเอง				
19	นักเรียนและเพื่อนชักชวนกันเรียนพิเศษ				
20	เพื่อนและนักเรียนจะคอยถามทุกข์สุขกัน				

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวนฤมล อึ้งเจริญ
วัน เดือน ปี เกิด	28 เมษายน 2518
สถานที่เกิด	จังหวัด ราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	84 ถนนจรูญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดยางสุทธาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
2537	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา
2541	ค.บ. (คณิตศาสตร์) จากสถาบันราชภัฏนครปฐม
พ.ศ. 2552	กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ